

Energirådsmøde den 14. februar 2012

Lovgivningsmæssige drøftelser

- 1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet og om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF**

- *Uformel debat*

Side 2

- 2. Forslag til forordning om energiinfrastruktur**

- *Orienterende debat*

Side 19

Ikke-lovgivningsmæssige drøftelser

- 3. Europa 2020 Strategi**

- *Policy debat*

Side 29

Tidlig forelæggelse

- 4. Kommissionens beslutningsforslag om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler mellem medlemsstaterne og tredje lande på energiområdet.**

- *Information fra formandskabet*

Side 31

1. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om energieffektivitet og om ophævelse af direktiv 2004/8/EF og 2006/32/EF

COM(2011) 370 final, 22. juni 2011

Nyt notat

1. Resumé

Kommissionen har den 22. juni 2011 fremlagt forslag til direktiv om energieffektivisering. Forslaget er en opfølgning på Kommissionens plan om energieffektivisering af 8. marts 2011, og det udmønter mange af de forslag, som indgik i planen.

Energieffektivitet er en central del af Kommissionens 2020-strategi for smart, bæredygtig og inklusiv vækst samt strategien for et ressourceeffektivt Europa. Forslaget skal bidrage til at indfri den indikative målsætning om 20 pct. energibesparelser i 2020 i forhold til en baseline.

Forslaget til direktiv om energieffektivisering har til formål at styrke rammerne for EU's langsigtede arbejde med energieffektivisering og -besparelser. De foreslåede initiativer og regler har til formål at fjerne hindringer på energimarkederne og rette nogle af de fejl ved markedet, som hindrer en effektiv forsyning og anvendelse af energi.

Forslaget til direktiv indeholder en række konkrete initiativer til forhold til energieffektivitet i energianvendelsen (bl.a. energieffektivisering i den offentlige sektor, energispareforpligtelser for energiselskaberne, energisyn og energiledelsessystemer samt måling af energiforbrug og informativ fakturering), energieffektivisering af energiforsyningen (bl.a. fremme af energieffektiv opvarmning og køling, energikonvertering samt energitransmission og distribution) og nogle tværgående bestemmelser (bl.a. om certificeringsordninger og fremme af energitjenester).

Forslaget har overvejende fokus på realisering af rentable energieffektiviseringer, hvor de øgede investeringsudgifter, der i nogle tilfælde kan være betydelige, opvejes af de lavere energiudgifter. Forslaget vil dog på kort sigt betyde øgede udgifter for stat, regioner og kommuner. Et reduceret energiforbrug vil medføre afgiftstab for staten.

På nuværende tidspunkt foreligger der primært foreløbige overvejelser om andre landes holdninger til forslaget. En række toneangivende medlemslande har fortsat undersøgelsesforbehold. En række medlemslande tilkendegiver, at de ønsker at opretholde et højt ambitionsniveau, men samtidig tyder noget på, at mange lande ønsker en opblødning af de centrale initiativer i forslaget.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (energi) med henblik på en uformel debat.

2. Baggrund

EU-Kommissionen har den 22. juni 2011 fremlagt forslag til direktiv om energieffektivisering. Forslaget til direktivet er en opfølgning af Kommissionens plan om energieffektivisering af 8. marts 2011, og det udmønter mange af de forslag, som indgik i planen.

Direktivforslaget indeholder en række konkrete nye initiativer til fremme af energieffektiviteten såvel hos energiforbrugerne som i energiforsyningen. De forskellige initiativer skal være med til at sikre, at EU som helhed når det indikative mål om energibesparelser i det primære energiforbrug på 20 pct. i 2020 målt i forhold til en baseline, og bane vejen for yderligere forbedringer af energieffektiviteten derefter.

Forslaget til det nye direktiv erstatter det nuværende direktiv om energieffektivisering og energitjenesteydelser (2006/32/EC) (bortset fra artikel 4, stk. 1 til 4) og det nuværende kraftvarmedirektiv (2004/8/EC), som – efter Kommissionens opfattelse - ikke har leveret de forventede resultater.

3. Formål og indhold

Energieffektivitet er en central del af Kommissionens 2020-strategi for smart, bæredygtig og inklusiv vækst samt strategien for et ressourceeffektivt Europa. Som led i denne strategi har EU vedtaget målsætninger om at realisere energibesparelser i det primære energiforbrug svarende til 20 pct. set i forhold til en baseline i 2020. De seneste fremskrivninger viser dog, at der med de eksisterende virkemidler og initiativer kun vil opnås besparelser svarende til ca. halvdelen af den fastsatte målsætning.

På den baggrund indeholder Kommissionens forslag til det nye direktiv om energieffektivisering en række nye initiativer og en række opstramminger af initiativer, som indgår i de to eksisterende direktiver. Ifølge Kommissionen vil de skitserede nye initiativer sikre, at målsætningen om 20 pct. højere energieffektivitet i 2020 nås. Hvis det medio 2014 vurderes, at målet ikke nås, vil Kommissionen overveje at foreslå bindende nationale mål for energieffektivitet.

Forslaget til direktiv om energieffektivisering har til formål at styrke rammerne for EU's langsigtede arbejde med energieffektivisering og -besparelser. De foreslåede initiativer og regler har til formål at fjerne hindringer på energimarkedene og rette nogle af de fejl ved markedet, som hindrer en effektiv forsyning og anvendelse af energi.

Det fremgår af forslaget til direktiv, at en øget realisering af energibesparelser kan påvirke CO₂-kvoteprisen under EU's kvoteordning, og det fremgår derfor af direktivet, at Kommissionen skal overvåge disse konsekvenser for at fastholde EU's emissionshandelssystemets incitamenter til at gennemføre CO₂-besparende investeringer, og for at forberede de kvotebelagte sektorer på den kommende tids nødvendige innovationer.

Forslaget til direktiv indeholder konkrete initiativer i forhold til følgende områder:

Anvendelsesområde og energieffektivitetsmål:

Direktivet opstiller en fælles ramme for at fremme energieffektivitet med henblik på at sikre, at EU's mål om 20 pct. energibesparelser i 2020 nås, og for at bane vejen for yderligere forbedringer derefter. Det fremgår, at direktivet fastsætter minimumskrav, og at de ikke er til hinder for, at de enkelte medlemslande opretholder eller indfører strengere foranstaltninger, som er forenelige med EU-lovgivningen.

I henhold til forslaget skal medlemslandene fastsætte et nationalt energieffektivitetsmål udtrykt som et absolut tal for det primære energiforbrug i 2020. Ved fastsættelsen af disse mål skal der tages hensyn til EU's 20 pct.-mål, foranstaltningerne i det nye direktiv og de foranstaltninger, som medlemslandene har taget for at nå energisparemålet i energitjenestedirektivet (2006/32/EF).

Energieffektivisering i den offentlige sektor:

I henhold til forslaget skal medlemslandene sikre, at 3 pct. af det samlede etageareal, der ejes af offentlige organer, fra 1. januar 2014 renoveres hvert år, så de som minimum opfylder de mindstekrav til energimæssig ydeevne, som er fastsat i medfør af artikel 4 i EU's bygningsdirektiv (2010/31/EU). Kravet gælder bygninger med et nettoetageareal på mere end 250 m², som ejes af offentlige organer (stat, regioner og kommuner), herunder den almene boligsektor. Som led i

gennemførelsen heraf skal der udarbejdes og offentliggøres en fortegnelse over alle offentligt ejede bygninger med angivelse af etageareal og energimæssige ydeevne.

Samtidig skal medlemsstaterne sikre, at offentlige organer kun køber produkter, tjenester og bygninger, som opfylder høje krav til energieffektivitet, jf. et bilag til direktivforslaget.

Energispareforpligtelser for energiselskaberne:

I henhold til forslaget skal alle medlemslande indføre en energispareforpligtelse for enten energidistributørerne eller energileverandørerne i detailledet, svarende til 1,5 pct. af deres energisalg målt i energimængder i det foregående år, ekskl. energi anvendt til transport. Energibesparelserne skal de forpligtende parter opnå blandt slutkunderne i det aktuelle medlemsland.

Energisyn og energiledelsessystemer:

I henhold til forslaget skal medlemslandene arbejde for, at alle slutkunder får mulighed for at få udført et energisyn, og der skal tilrettelægges programmer, som tilskynder husholdninger og små og mellemstore virksomheder til at få foretaget energisyn. Samtidig skal medlemslandene sikre, at store virksomheder får foretaget energisyn på en uafhængig og omkostningseffektiv måde af kvalificerede eller akkrediterede eksperter senest den 30. juni 2014 og derefter med tre års mellemrum.

Måling af energiforbrug og informativ fakturering:

Forslaget indeholder en række bestemmelser om, at medlemslandene skal sørge for, at slutkunder til elektricitet, naturgas, fjernvarme og/eller fjernkøling samt varmt brugsvand skal udstyres med individuelle målere, der nøjagtigt viser slutkundens faktiske energiforbrug og angiver oplysninger om det faktiske forbrugstidspunkt. Samtidig er der bestemmelser om, at der ved installation af intelligente målere tages fuldt hensyn til målsætningerne om energieffektivitet og slutkundefordele. Endelig er der en række bestemmelser om hyppig fakturering af det faktiske forbrug.

Energieffektiv opvarmning og køling:

I henhold til forslaget skal medlemslandene senest den 1. januar 2014 fastlægge en national varme- og køleplan og underrette Kommissionen om den. Formålet med planen er at udnytte mulighederne for at anvende højeffektiv kraftvarmeproduktion og effektiv fjernvarme og fjernkøling. Planerne skal ajourføres hvert femte år. Medlemsstaterne skal træffe de nødvendige foranstaltninger for at udbygge en effektiv fjernvarme- og fjernkøleinfrastruktur, som kan åbne for etablering af højeffektiv kraftvarmeproduktion og anvendelse af spildvarme og vedvarende energikilder til opvarmning og køling. Som led heri indeholder forslaget en række forpligtelser i forbindelse med etablering af nye termiske kraftværker, ved en gennemgribende fornyelse af eksisterende større elproduktionsanlæg og for større industrianlæg, der tilvejebringer spildvarme.

Energikonvertering:

I henhold til forslaget skal medlemsstaterne hvert tredje år udarbejde en dataoversigt for alle anlæg, der foretager forbrænding af brændstoffer og har en samlet nominel indfyret termisk effekt på 50 MW eller derover, og for anlæg, der foretager raffinering af mineralsk olie og gas på deres område. Datene i oversigten skal på opfordring stilles til rådighed for Kommissionen.

Energitransmission og distribution:

Ifølge forslaget skal medlemsstaterne sikre, at de nationale energitilsynsmyndigheder tager behørigt hensyn til energieffektiviteten i deres beslutninger om driften af gas- og elinfrastrukturen. De skal navnlig sikre, at nettakster og -regler tilskynder netoperatørerne til at tilbyde systemtjenester til brugerne af nettet, som gør det muligt for dem at gennemføre energieffektiviseringsforanstaltninger

som led i den fortsatte udbygning af de intelligente net. Som led heri skal medlemsstaterne bl.a. inden 30. juni 2013 vedtage planer, der vurderer potentialet for energieffektivisering i deres infrastrukturanlæg til gas, elektricitet, fjernvarme og fjernkøling, og udpeger konkrete foranstaltninger og investeringer for indførelse af omkostningseffektive forbedringer af energieffektiviteten i netinfrastrukturen med en detaljeret tidsplan for deres gennemførelse.

Certificeringsordninger:

Det fremgår af forslaget, at medlemsstaterne – med henblik på at nå et højt niveau af teknisk kompetence, objektivitet og pålidelighed – skal sikre, at der inden 1. januar 2014 findes attesteringsordninger eller tilsvarende kvalifikationsordninger for leverandører af energitjenester, energisyn og energieffektiviseringsforanstaltninger, herunder installatører af bygningsdele. Medlemsstaterne skal offentliggøre disse ordninger og skal samarbejde indbyrdes og med Kommissionen om sammenligning og anerkendelse af ordningerne.

Fremme af energitjenester:

Det fremgår af forslaget, at medlemsstaterne skal fremme markedet for energitjenester og små og mellemstore virksomheders adgang til det bl.a. ved at udarbejde en liste over energitjenesteleverandører; tilvejebringe standardkontrakter; formidle oplysninger om foreliggende energitjenestekontrakter; fremme udbredelsen af frivillige kvalitetsmærker samt formidle oplysninger om finansieringsinstrumenter mv.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Det ansvarlige udvalg er ITRE, men ENVI fremfører også sin holdning til direktivet.

Seneste melding fra ITRE-udvalget er, at afstemningen om forslaget er udskudt fra den 24. januar til den 28. februar med mulighed for at indhente EP-mandat til trilogforhandling på plenarforsamlingen den 28. marts. Udskyldelse af afstemningen hænger primært sammen med det store omfang af ændringsforslag til direktivet (det er stillet over 1800 ændringsforslag), som har gjort det vanskeligt at opnå kompromisser internt i EP og være klar til afstemningen ultimo januar. En plenarafstemning vil resultere i, at EP må vente med at optage trilogforhandlinger med Rådet til efter den 28. marts, ligesom Rådet ikke kan få et mandat til forhandlinger, før det er blevet klart, hvilken tekst EP har som udgangspunkt for forhandlingerne.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen anfører i forslaget, at medlemslandene ikke er på vej til at opfylde EU's mål om 20 % forbedret energieffektivitet i 2020, og at opfyldelsen bedre nås på EU-plan vha. nye energibesparelsesforanstaltninger. Det er regeringens vurdering, at mulige problemer i forhold til subsidiaritet, som påpeget af flere lande, kan imødekommes ved øget fleksibilitet for medlemslandene, især i forhold til kravet om energireovering af offentlige bygninger.

6. Gældende dansk ret

Forslaget vedrører en række danske love og bekendtgørelser, herunder bl.a.:

- Flere bestemmelser i el-, naturgas- og varmforsyningslovene med tilhørende bekendtgørelser. De indeholder bl.a. de gældende bestemmelser om energiselskabernes energispareforpligtelser, om måling og regninger, om varmeplanlægning og om transmission og distribution af energi.
- Lov om energibesparelser i bygninger og lov om fremme af besparelser i energiforbruget, som indeholder bestemmelser om energibesparelser i den offentlige sektor.
- Bekendtgørelse om individuel måling af el, gas, vand og varme.

- Det skal endeligt afklares, om den almene boligsektor skal være omfattet af forslaget om renovering af offentlige bygninger. I givet fald vedrører forslaget tillige lov om almene boliger m.v.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

Forslaget kan medføre behov for ændring af en række af de danske bestemmelser, herunder bl.a.

- Bestemmelserne om energiselskabernes energispareindsats i el-, naturgas- og varmforsyningsloven og den tilhørende bekendtgørelse
- Bestemmelser om energibesparelser i den offentlige sektor
- Evt. reglerne om måling af energiforbrug og energiregning
- Evt. reglerne om varmeplanlægning og forudsætningerne for etablering af nye kraftværker mv.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Udgangspunktet er, at forslaget til direktiv alene lægger op til realisering af energibesparelser, som er samfundsøkonomisk rentable, og som samtidig understøtter målsætningen om at blive uafhængig af fossile brændsler. I Kommissionens konsekvensanalyse estimeres, at forslagene generelt vil have positive samfundsøkonomiske effekter, herunder for BNP, beskæftigelse privat forbrug. Forslaget vil dog kræve betydelige investeringer, der potentielt kan have betydelige statsfinansielle konsekvenser. Reducerede energiudgifter vil kunne opveje en endnu ikke kendt del af investeringsudgifterne.

Forslaget om energieffektiv renovering af offentlige bygninger kræver betragtelige investeringer. I forbindelse med kravene til den offentlige sektor vil der også være udgifter forbundet med etablering og løbende opdatering af en oversigt over den offentlige bygningsbestand i både stat, kommuner og regioner. Forslaget kan endvidere kræve betragtelige investeringer i den almene boligsektor. I det omfang de reducerede energiudgifter ikke opvejer investeringsudgifterne, vil det medføre højere boligbetaling for lejerne og/eller fortrængning af andre renoveringstiltag under Landsbyggefondens renoveringsramme.

Forslaget vil medføre et mindre energiforbrug, hvilket alt andet lige vil medføre et lavere afgiftsprodukt for staten.

Administrative konsekvenser for erhvervslivet

Kommissionens forslag om obligatorisk energisyn for større industrivirksomheder vil isoleret set medføre øgede omkostninger for erhvervslivet, men hvis de giver anledning til energibesparelser i det omfang, det fremgår af Kommissionens konsekvensanalyse, vil dette kunne dække omkostningerne til energisynet.

Beskyttelsesniveauet

Forslaget vil have positive energi- og klimamæssige konsekvenser gennem reducere af energiforbruget og nedbringelse af udledninger af drivhusgasser.

8. Høring

Forslaget til direktiv om energieffektivisering, som Kommissionen fremlagde den 22. juni 2011, blev den 29. juni 2011 sendt i høring hos en bred kreds af organisationer og interessenter med frist den 19. august 2011. Nedenfor er de mange modtagne høringssvar sammenfattet.

Generelle kommentarer

DI anfører, at en øget indsats for energieffektivisering kan bidrage til, at CO₂-målene nås mere omkostningseffektivt samtidig med, at forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen styrkes. FRI anfører, at en øget indsats for energieffektivisering og -besparelser kan bidrage til, at CO₂-målene nås på samfundsøkonomisk bedst vis, uden at forsyningssikkerheden og konkurrenceevnen ændres. Landbrug & Fødevarer støtter direktivets mål om, at energieffektivisering skal have en central plads i EU's klima- og energipolitik, og anfører, at energieffektivisering kan medvirke til både bedre konkurrenceevne for virksomhederne og en omkostningseffektiv opfyldelse af CO₂-målene. Håndværksrådet bakker generelt op om målsætningerne i forslaget, og hæfter sig særligt ved, at de små og mellemstore virksomheder skal gives "teknisk bistand", hvilket de ser som en klar forudsætning for, at energisparepotentialet i denne målgruppe lader sig realisere.

TEKNIQ støtter, at energibesparelser bør have en central rolle af hensyn til klima, forsyningssikkerhed og beskæftigelse og er enig i, at det er en af de mest omkostningseffektive måder til at opnå de opstillede mål. VELTEK er tilhænger af, at man i EU-regi stiller krav til national energieffektivisering, men de finder, at den danske organisering af energispareindsatsen er uambitiøs.

Dansk Energi er positivt indstillet over for direktivforslaget og ser forslaget som et yderligere skridt i retning af at sikre EU's reduktionsmål i energiforbruget med 20 pct. i 2020, og finder det positivt at der med sammensmeltning af de to direktiver kommer mere fokus på kraftvarme. DONG Energy er grundlæggende positivt indstillet over for Kommissionens forslag, som kommer til at udgøre et vigtigt instrument i energieffektiviseringsindsatsen i EU, og noterer med tilfredshed, at Kommissionen har spejlet sig i erfaringerne med den danske energispareindsats.

Energiforum Danmark er grundlæggende positive overfor direktivet og de mange forslag heri. Det er bydende nødvendigt med flere energispareaktiviteter, hvis målet om 20 pct. besparelser skal nås i 2020. WWF finder forslaget positivt, da energieffektiviseringer er et af de vigtigste og billigste redskaber til at opnå CO₂ reduktioner. De finder at bindende mål burde have været en del af direktivet.

Rockwool finder, at forslaget langt fra lever op til hvad man kunne forvente set i lyset af, at EU-landene kun er på vej mod at levere halvdelen af EU's mål om 20 pct. energibesparelser i 2020. BAT-kartellet finder det positivt, at Kommissionen forsøger at opstille en fælles ramme for energieffektivisering i EU, og anfører at konsekvensanalysen viser, at de ekstra omkostninger ved at opnå 20 pct. målet er beskedne i forhold til fordelene. De finder det positivt at muligheden for bindende mål, hvis der ikke opnås tilfredsstillende resultater, fastholdes. CO-industri er enig i behovet for et nyt og revideret direktiv for energieffektivisering.

Sammenhæng med CO₂-kvoteordningen

I forhold til direktivets betydning for kvoteprisen opfordrer DI til, at reglerne for EU's kvotesystem frem til 2020 bliver implementeret, som det allerede er politisk besluttet. Der bør ikke skabes usikkerhed om rammebetingelserne for systemet. Landbrug & Fødevarer finder, at direktivets konsekvenser for CO₂-kvoteprisen ikke er tilstrækkeligt belyst, og opfordrer til at der fra dansk side arbejdes for at dette bliver belyst hurtigst muligt.

Dansk Energi ser med bekymring på, at der i Kommissionens forslag ikke er taget højde for den meget negative effekt på CO₂-kvoteprisen, og opfordrer regeringen til at få dette konkretiseret i forhandlingerne. DONG Energy noterer med bekymring, at Kommissionens forslag ikke tager behørigt højde for den meget negative effekt på CO₂-kvoteprisen, som implementeringen af

direktivet må forventes at få. Det risikerer at underminere den rolle kvoteprisen bør spille som stimulans for klimavenlige investeringer i kvotesektorerne.

Mål for energieffektivisering

DI finder det uhensigtsmæssigt, at Kommissionen allerede i 2014 vil vurdere om der skal fastsættes nationale mål. Det kan ikke forventes, at direktivet vil være slået igennem allerede i 2014. Landbrug & Fødevarer mener ikke, at der i første omgang er brug for bindende mål på nationalt plan, og det er for tidligt og derfor uhensigtsmæssigt allerede i 2014 at foretage en revurdering af dette. DONG Energy mener, at den nuværende indsats for energieffektivisering i EU ikke har været en succes, bl.a. som følge af at EU's 20-procent mål ikke har haft et tilstrækkeligt stærkt juridisk grundlag. Derfor støtter de forslaget om med dette direktiv at opstille en række bindende foranstaltninger, der reducerer energiforbruget.

Det Økologiske Råd anfører, at de helst havde set bindende mål for forbruget af primær energi fordelt på medlemslandene efter potentiale, ekspertise og økonomisk formåen. Når der ikke er opbakning hertil bør der fastlægges en række bindende virkemidler, som kan sikre at 20 pct. målet i 2020 nås og som peger hen mod omtrent en halvering af EU's primære energiforbrug i 2050. Rockwool finder det positivt, at Kommissionen er klar til at fremsætte forslag om bindende nationale mål, såfremt deres evaluering i 2014 viser, at man ikke når målet i 2020.

Energieffektivisering i den offentlige sektor

DI og FRI er enige i, at det offentlige har en rolle i at gå forrest, og de anfører, at der for at sikre kvalitet og omkostningseffektivitet, i højere grad bør tænkes i grundige renoveringer (dybe renoveringer) ved energioptimering af de offentlige bygninger. På grund af bygningernes lange levetid bør der kunne accepteres længere tilbagebetalingstider. Dansk Byggeri finder, at det er af stor betydning, at det offentlige går forrest i energirenoveringen og på den måde bidrager til at skabe et marked for energirenoveringer, og de støtter derfor de konkrete forslag til energirenoveringskrav for offentlige bygninger. De finder at det offentlige bør stille energieffektivitetskrav til de bygninger, som de fremover køber eller lejer. Landbrug & Fødevarer er af den opfattelse, at den største indsats for energieffektiviseringer i de kommende år bør være i den offentlige sektor, da der her er et stort potentiale, herunder behovet for meget grundige renoveringer.

KL finder det uklart om det er om det er undersøgt, hvorvidt reglen om årlig energirenovering af 3 pct. af det samlede etageareal er den bedste måde at opføre energieffektiviseringen af de kommunale bygninger. Forslaget medfører en ekstra administrativ byrde, og går for vidt i sin detaljeringsgrad. I forhold til energieffektive indkøb anbefaler KL, at der udelukkende bliver tale om vejledninger, redskaber og opfordringer til frivillige initiativer. København Kommune anfører, at løbende renovering af offentlige bygninger med krav om energirenovering som integreret element vil være den mest effektive måde til at opnå store energibesparelser i den offentlige bygningsmasse, og de tilføjer, at den foreslåede renoveringstakt med renovering af 3 pct. årligt (større renoveringer med 33 års mellemrum) modsvarer de tekniske levetider for mange af de væsentlige bygningsdele med energimæssige betydning, f.eks. tag, vinduer og større tekniske anlæg, hvis levetid typisk ligger mellem 20 og 50 år. Der er imidlertid få offentlige organer (herunder kommuner), der set over længere perioder, har afsat så store midler til renovering af bygninger, som renovering af 3 pct. af bygningsmassen årligt forudsætter, og konsekvensen er derfor, at store dele af især den kommunale bygningsmasse er nedslidt og forfalder. Konkret anfører de, at en eventuel regulering af renoveringstakten bør rumme væsentlig større tidsmæssig fleksibilitet, og at det vil være hensigtsmæssigt, at der indføres en differentieret strategi, der tager højde for muligheder og potentialer i de forskellige bygningselementer. I forhold til bestemmelsen

om synliggørelse af offentlige bygningers energiforbrug bør der indarbejdes forpligtelser for private ejere af bygninger anvendt til kommunalt brug.

BL – Boligselskabernes Landsforening anfører, at det ikke forekommer velovervejet at sætte almene boliger i samme ramme som skoler, hospitaler og offentlige administrationsbygninger, mens andre boligformer ikke berøres af kravene. Hermed skabes en markant og u hensigtsmæssig forskelsbehandling. De anfører, at der intet sagligt grundlag er for at lægge et særligt pres på energirenovering af almene boliger, og at kravet om energirenovering af 3 pct. af boligerne årligt umuligt kan finansieres inden for de nuværende rammer. De finder, at kravene om indkøb af energirigtige produkter, bygninger og tjenester kan medføre lejeforhøjelser i det omfang kravene ikke tjener sig ind ved en tilsvarende energibesparelse, og de anfører, at det er uklart om kravene også gælder for byggematerialer ved nybyggeri.

Energiforum Danmark bakker op om, at den offentlige sektor skal gå foran både når det gælder energieffektive indkøb, energiledelse og energirenovering, og de finder at en årlig energirenoveringsrate på 3 pct. fra 2014 er ambitiøs men realistisk. Det Økologiske Råd støtter en forpligtelse for det offentlige til at renovere deres bygninger, og de finder et niveau på 3 pct. årligt vil være nødvendigt for at sikre at det offentlige yder sin indsats frem til 2050. De foreslår, at forpligtelsen ændres til et meget simple krav om at gennemføre en absolut reduktion i det offentlige energiforbrug svarende til det forventede effekt i Kommissionens impact assesment. WWF finder forpligtelsen til at renovere 3 pct. af de offentlige bygninger årligt fornuftigt, men det bør også gælde for de små bygninger, og det skal sikres, at der er tale om dybe renoveringer.

Rockwool finder, at det er fint at bruge den offentlige sektor som foregangssector. Et renoveringsmål på 3 pct. per år af arealet svarer til den nødvendige renoveringsrate, hvis hele den eksisterende bygningsmasse skal renoveres inden 2050. De anfører, at forslaget desværre kun omfatter offentlige bygninger, og det bør præciseres, at den almene boligsector og andet offentligt støttet byggeri er omfattet af kravet. Grænsen på 250 kvadratmeter bør fjernes, og der bør defineres en ambitiøs, national lav-energi klasse for renovering.

BAT-kartellet er glade for, at offentlige organer på nationalt, regionalt og lokalt niveau skal danne eksempel med hensyn til energieffektivitet. De bakker op om forslaget om årlig renovering af 3 pct. af de offentlige bygninger. De støtter forslaget om en fortegnelse over alle bygninger, som kan danne grundlag for en energieffektivitetsplan for alle offentlige organer. CO-industri ser især forslaget om, at 3 pct. af den offentligt ejede bygningsmasse skal renoveres hvert år som positivt. De tilslutter sig også, at energieffektivitet skal indgå med større vægt i offentlige indkøb.

Forsvarets Bygnings- og Etablissementstjeneste anfører, at forslaget om årlig renovering af 3 pct. af bygningsarealet kan medføre ikke uvæsentlige omkostninger for forsvaret, og tilsvarende gælder for kravet om energieffektive indkøb. De anfører også, at der kan være militære/forsvarsmæssige hensyn, der vejer tungere.

Energispareforpligtelser for energiselskaberne

DI og FRI anfører, at det er positivt, at Kommissionen har været inspireret af de gode erfaringer i Danmark, og de anfører, at der i de nationale ordninger bør sættes krav til gennemskuelighed, additionalitet og for tredje part til at levere besparelserne. Dansk Byggeri finder, at det er for tidligt at konkludere om den danske model for energibesparelser via energidistributionsselskaberne er en succes. Den danske model bør derfor kun være en af flere mulige modeller i direktivet. De finder, at staterne bør sikre økonomisk støtte til gennemgribende energirenoveringer. Landbrug & Fødevarer kan støtte en model, hvor energiselskaberne pålægges konkrete energisparemål. Indsatsen skal bygge på markedsmæssige principper, og der skal være fuld gennemsigtighed med hensyn til

prisfastsættelse. Samtidig er det helt afgørende, at modellen udformes således at nogle aktører ikke kan misbruge deres stilling. Håndværksrådet anfører, at energiselskabernes indsats i meget stor udstrækning er rettet mod de store virksomheder. Denne skævhed skyldes bl.a. at en række energiselskaber sammenblander deres energispareforpligtelser og deres kommercielle salgsaktiviteter, og den forstærkes af, at man fra myndighedernes side stiller krav om flest mulige besparelser for færrest mulige midler.

TEKNIQ finder, at man i Danmark har set nogle uheldige konsekvenser af at pålægge energiselskaberne energispareforpligtelser. Bl.a. anvender nogle af selskaberne midlerne til at skaffe sig en konkurrencefordel i forhold til andre aktører. De finder, at markedet bør være åbent og transparent for alle aktører. VELTEK mener, at selskaberne på elområdet får allokeret ressourcer, som beklageligvis i 80 pct. af tilfældene ender i deres egne forbundne virksomheder, og at selskabernes rådgivere ikke er klædt ordentlig på til den vigtige opgave.

Dansk Energi støtter, at distributions- og handelsselskaberne får en betydelig rolle i energispareindsatsen, og de finder at en forpligtelse til energiselskaberne er det stærkeste virkemiddel til at reducere energiforbruget. De anfører, at det er en forudsætning, at energiselskaberne kan få deres omkostninger i forbindelse med opfyldelse af forpligtelsen dækket via tariffene, og at det er afgørende, at selskaberne har metodefrihed til at skaffe de bedste besparelser for færrest omkostninger. De finder, at alle selskaber uanset størrelse skal have forpligtelser; at transportsektoren skal indgå i direktivet, og at indsatsen skal være rettet mod det endelige energiforbrug. De mener, at det bør være medlemslandene som fastlægger retningslinjer for opgørelse af besparelser, levetider, standardværdier mv. på baggrund af guidelines fra Kommissionen, og de anfører, at bestemmelsen om at medlemslandene kan få godkendt alternativer til energispareforpligtelser bør udgå. De er positive overfor et system med gensidig anerkendelse af energibesparelser på tværs af medlemslandene.

HMN Naturgas finder, at de anførte krav til data og dokumentation for de realiserede besparelser er unødigt omfattende og bureaukratisk. DONG Energy støtter forslaget om, at medlemslandene skal indføre energispareforpligtelser for energiselskaberne. De finder, at det er vigtigt at de nationale markeder bliver så åbne som muligt for tredje parter, der ønsker at levere energitjenester til de forpligtende selskaber, og de anfører, at det er uhensigtsmæssigt at transport ikke er omfattet.

Energi- og Olieforum støtter op om sigtet med direktivet, og finder det afgørende, at det ikke ændrer på muligheden for at nationalstaterne kan beholde deres nuværende frivillige ordninger. Energiforum Danmark finder at energispareforpligtelserne også skal gælde for leverandører af olie til slutkunder, og at der bør stilles krav om fuldstændig transparens i forhold til finansieringen af indsatsen og brugen af midlerne. De nævner også, at man havde stillet tredjepartsaktører bedre, hvis man havde forpligtet energiselskaberne til at inddrage sådanne aktører.

Det Økologiske Råd støtter anvendelsen af energispareforpligtelser for energiselskaberne, men indsatsen må forstærkes ved enten ikke at fritage de små selskaber eller ved at indfase en øgning af målet op til 2,5 pct. årligt i 2020. Forpligtelserne bør udtrykkes i besparelser i slutforbruget, og de anfører at der er klare fordele ved økonomien til spareindsatsen kommer direkte fra energiselskaberne/energiforbrugerne. De finder, at der ikke bør være mulighed for at handle med besparelser over grænserne, og anfører at artikel 6, pkt. 9, som giver Kommissionen mulighed for at fastsætte regler om energibesparelser kan handles over landegrænserne, bør udgå. Endelig anfører de, at det er afgørende, at energiselskabernes indsats fokuserer på dybe renoveringer af bygninger, og at det er en dårlig idé at udarbejde fælles standardværdier for hele EU. WWF finder at energispareforpligtelser for energiselskaberne er det mest bindende og effektive virkemiddel, når bindende mål aktuelt ikke er politisk realistisk. De finder, at forslaget bør styrkes på en række

områder. F.eks. bør de små selskaber ikke friholdes, målet bør gradvis øges og der bør være fokus på dybe renoveringer. De er desuden bekymrede over undtagelsesbestemmelserne i artikel 6, pkt. 9.

Rockwool finder, at det er vigtigt, at energiselskabernes forpligtelser bliver formuleret både i final og primær energiforbrug for at undgå at besparelserne realiseres i form af brændselssubstitution. Der bør være sikkerhed for fri konkurrence, og besparelser med lang levetid bør tilgodeses. BAT-kartellet er positiv overfor at pålægge energiselskaberne en energispareforpligtelse, og de nævner i denne sammenhæng, at det kan være hensigtsmæssigt at se på størrelsen af de faste tariffer.

Energisyn og energiledelse

DI mener, at direktivet bør ændres så der er krav om at større virksomheder skal have gennemført et energisyn hvert tredje år. I stedet bør medlemslandene tilskynde de større virksomheder til at indføre energisyn. Landbrug & Fødevarer er imod at der skal være tvungne energisyn. Der bør anvendes mere fleksible tiltag, der passer til de enkelte virksomheders behov.

FRI støtter et fokus på energibesparelser i de mindre og mellemstore virksomheder, hvor det kan være en særlig udfordring at høste energibesparelser. Og de finder, at direktivet bør ændres så medlemslandene i stedet skal tilskynde de større virksomheder til at indføre energisyn – og samtidig skal der være fokus på gennemførelse af de identificerede besparelser. TEKNIQ finder at direktivet med fordel kunne åbne for, at installatører og andre håndværkere får en større rolle i forbindelse med identifikation og gennemførelse af energibesparelser.

Dansk Energi ser positivt på, at slutkunder skal have muligheder for energisyn, men finder at det vil være mere hensigtsmæssigt at større virksomheder i stedet indfører energiledelse. HMN Naturgas anfører, at erfaringerne viser at energisyn ikke nødvendigvis fører til energibesparelser, og at det derfor er vigtigt, at der fastsættes krav om hvem og hvornår der skal foretages opfølgning for at fremme realisering af de anviste besparelser.

Københavns Kommune foreslår, at de periodiske energisyn suppleres med krav, der sikrer høj kvalitet og anvendelige resultater, herunder let tilgængelige data, og de finder at det ikke vil være omkostningseffektivt at gennemføre disse med tre års mellemrum. Energiforum Danmark finder, at ideen med energisyn og energiledelse i store virksomheder er god, og de undrer sig over at der ikke refereres til den europæiske standard for energiledelse (DS/EN16001). De finder, at det bør være nok at de eksperter, som skal foretage energisyn er certificeret.

Det Økologiske Råd nævner, at energiselskabernes indsats er vigtig i forhold til realisering af energibesparelser i virksomhederne, og de finder at det er en svaghed, at der i forbindelse med energisyn ikke er krav om gennemførelse af de identificerede besparelser. Dansk Standard finder det hensigtsmæssigt, at Kommissionen foreslår anvendelse af energiledelsessystemer, energisyn, energitjenster mv., men de finder at direktivet er svagt når det handler om at indføre energiledelse, som kan give betydelige besparelser. Det er ikke nok at anbefale, tilskynde, osv. Der er brug for mere håndfaste formuleringer.

BAT-kartellet vurderer, at et omkostningseffektivt energisyn, der illustrerer den mulige besparelse, kan være et incitament, der kan være med til at trække markedet for energirenovering i gang.

Måling og informativ fakturering

DI finder, at udrulning af fjernaflæste målere bør vurderes i forhold til om omkostningerne står mål med de opnåede besparelser. Der bør være fokus på de kunder, der har et potentiale for et mere fleksibelt forbrug, så som husholdninger med elbiler og/eller varmepumper. De finder, at der ikke i

tilstrækkelig grad skelnes mellem gas- og elsystemer. FRI støtter, at forbrugere, der er fjernaflæste, skal kunne delegerede adgang til data videre til 3. part, som kan handle på vegne af forbrugeren. Dansk Byggeri anfører, at faktureringen for varme i højst muligt omfang skal være forbrugsafhængig og proportional med det faktiske forbrug, og der bør derfor stilles krav om, at slutforbrugernes faste forbrugsafhængige betalinger kun undtagelsesvis må udgøre mere end 10 pct. af den samlede varmeregning. BL - Boligselskabernes Landsforening anfører, at der med reglerne om måling lægges op til en betydelig skærpelse i forhold til i dag, og der er behov for en nøje granskning af de økonomiske konsekvenser. KL anfører, at der fortsat bør være mulighed for årlig afregning i forbindelse med nettoafregningsformer for solceller.

Dansk Energi anfører at forslagene i artikel 8 ikke harmonerer med de øvrige EU-beslutninger på området, herunder den netop gennemførte evaluering af Måleinstrumentdirektivet (MID-direktivet), hvor alle de foreslåede ændringer af elmålerens funktionalitet blev afvist. De finder derfor, at kravene til elmålere bør udgå af direktivet. De finder, at en hyppigere faktureringsfrekvens vil være omkostningstungt, og indebære øgede omkostninger, som i sidste ende vil skulle betales af kunderne. Hvis kunderne vælger en hyppigere fakturering bør de betale de faktiske omkostninger forbundet med dette. De anfører, at de allerede installerede fjernaflæste målere ikke kan sende data til kunden og til tredjemand, og at prisoplysninger normalt ikke vil være tilgængelige på måleren.

HMN Naturgas og Naturgas Fyn anfører, at forslagene vil betyde at de skal etablere fjernaflæsning af alle forbrugere og månedsfakturering af alle de forbrugere, der i dag bliver acontofaktureret. Det vil kræve meget betydelige investeringer og store løbende driftsudgifter, og efter deres vurdering vil effekten i form af reduceret energiforbrug været begrænset. De anbefaler derfor, at bestemmelserne om måling og fakturering – for så vidt angår naturgas – udgår af direktivet eller at det klart kommer til at fremgå, at de kun skal implementeres i de enkelte medlemslande i det omfang cost-benefit analyser viser fordele.

DONG Energy bemærker, at bestemmelserne de facto indebærer timeafregning og fjernaflæsning, hvilket vil være en kraftig skærpelse af 3. elmarkedsdirektiv, hvor der kun skulle etableres fjernaflæsning for mindst 80 pct. af kundemassen, såfremt der var en samfundsmæssig gevinst. For forbrugere med et normalt husholdningsforbrug kan fjernaflæsning ikke genere tilstrækkelig store energibesparelser og fleksibilitet til at dække udgifterne til obligatorisk udrulning af fjernaflæste målere. De anfører, at der er markant forskel på el- og gassystemerne, og kravene mellem disse 2 områder differentieres yderligere, og at månedsfakturering af el- og gaskunder ikke er omkostningseffektivt.

Dansk Fjernvarme anfører, at månedlige slutafregninger af varme må forudses at betyde forøget ”brændeovneeffekt” i de kolde måneder, og dette er u hensigtsmæssigt. Energiforum Danmark finder at information om forbrug skal kobles med handlingsanvisninger og forklaringer, og de finder at månedlige regninger baseret på faktisk forbrug vil skabe store problemer for socialt dårligt stillede familier. De nævner også, at det er tvivlsomt om omkostningerne ved de langt flere afregninger og aflæsninger kan opvejes af gevinsten ved tiltaget.

Det Økologiske Råd mener, at de opgjorte effekter af fjernaflæste målere og månedlige regninger er kraftigt overvurderet, og de finder at fokus bør flyttes til de bagvedliggende styringssystemer, som skal sikre, at et fleksibelt forbrug, som f.eks. opladning af elbiler, individuelle varmepumper og centrale varmepumper, kan medvirke til at optimere EU's energisystem.

Sikkerhedsstyrelsen anfører, at bestemmelserne reelt betyder stop for mekaniske målere. Det er i tråd med udviklingen inden for el, fjernvarme og fjernkøling, men på gasområdet er det anderledes, idet der bruges mekaniske målere langt de fleste steder. De målere, der bruges i dag, opfylder

næppe kravene, hvorfor de fleste af de nuværende målere skal udskiftes. De mener, at det formentlig ikke vil være et større problem at udvikle elektroniske målere, som kan leve op til kravene. De forudser, at kravene til varmfordelingsmålere kan give store problemer, og de anfører at nogle af kravene ikke er i overensstemmelse med de europæiske standarder.

Fremme af effektiv opvarmning og køling

DI finder at det er positivt, at der stilles krav om nationale varme- og køleplaner. Planerne bør tage højde for det langsigtede perspektiv for energiforsyningen mod uafhængighed af fossile brændsler. DI og FRI understreger, at det skal indskræpes, at medlemslandene *skal* udarbejde undtagelsesbestemmelser, hvis cost-benefit analysen viser, at en installation ikke er rentabel. Landbrug & Fødevarer finder det fornuftigt, at der skal opstilles nationale varme- og køleplaner, men virkningen for forbrugerpriserne bør vurderes nøje, og det bør være op til de enkelte lande at afgøre de konkrete energisystemer.

Dansk Energi anfører, at forslagene næppe vil få den store påvirkning for det danske energisystem, idet Danmark allerede har et udbredt fjernvarme- og kraftvarmesystem. De finder, at etablering af kraftvarme primært bør ske på baggrund af cost-benefit analyser, og at der bør tages hensyn til den øgede andel af vindbaseret elproduktion. DONG Energy finder, at ordlyden om kraftvarmeproduktion fra alle nye eller fornyede værker på mere end 20 MW er for rigid. I forbindelse med cost-benefit analyser skal der tages højde for den fleksibilitet, som udviklingen med et energisystem med en stor andel fluktuerende vedvarende energi fordrer.

Dansk Fjernvarme finder, at det er meget positivt, at Kommissionen foreslår at vende bevisbyrden vedrørende fjernvarme. Med forslaget skabes en situation hvor kraftvarme er normen, hvorfra der kan gøres undtagelser, såfremt de er berettigede og saglige. De finder, at Danmark skal arbejde for, at undtagelser fra denne norm alene bevilges når det er sagligt og velbegrundet. De finder, at hensyntagen til lagring af CO₂ i undergrunden ikke bør være en berettiget undtagelse. Endelig anfører de, at cost-benefit analyserne skal være en reel analyse, som dybtgående demonstrerer de samfundsøkonomiske og energieffektivitetsmæssige virkninger af de alternative muligheder ved etablering af ny kapacitet.

KL anfører, at det bør overvejes hvordan udarbejdelsen af nationale varme- og køleplaner kan passes ind i det danske plansystem, hvor der arbejdes med revisioner hvert fjerde år, og at udarbejdelsen skal ske i tæt samarbejde med det kommunale niveau. Energiforum Danmark finder at kravet om planer for effektiv opvarmning og køling er en god idé, men de havde gerne set, at planlægningen i høj grad også omfattede energibesparelser. Det Økologiske Råd finder, at der primært bør være fokus mod etablering af fjernvarme- og fjernkølingssystemer, og tilgangen i direktivet derfor er for snæver. Der er ikke plads til flere termiske kraftværker med levetider på over 40 år, hvis EU's målsætning om reduktion af udledningen af drivhusgasser med 80-95 pct. i 2050 tages i betragtning. WWF finder, at der bør fastsættes krav om, at ny kraftværkskapacitet er baseret på biomasse eller affald, og at det bør præciseres at prioriteringen af el fra kraftvarme skal underlægges prioritet for el fra VE.

Rockwool anfører, at det er centralt at den strategiske energiplanlægning først fokuserer på at nedbringe energiforbruget gennem langsigtede planer for energirenovering, og at der er et stort behov for at tilvejebringe de fornødne, økonomiske ressourcer til gennemgribende renovering af bygningsmassen.

Rambøll anfører, at forslaget er godt, og at det er i overensstemmelse med andre direktiver. De anfører, at ny kraftværkskapacitet kun bør kunne etableres på pladser, hvor det er muligt at udnytte overskudsvarmen.

Energitransmission og -distribution

DI støtter forslaget om at tilsynsmyndighederne skal sikre muligheden for dynamisk prissætning af nettariffer, og de nævner at det bør undersøges om bestemmelserne om, at der skal udarbejdes planer om energieffektivisering af netinfrastrukturen harmonerer med at det er netselskabernes som har kompetencen til at beslutte investeringer i infrastrukturen.

Dansk Energi opponerer meget imod forslaget om at yde prioriteret eller garanteret adgang - eller på anden måde skaffe forrang - til elnettet for elektricitet fra højeffektiv kraftvarmeproduktion. Det er ugunstigt for elmarkedet. Produktionen bør afsættes på markedsvilkår. Dansk Energi og DONG Energy støtter, at der skal være mulighed for at anvende tidsdifferentierede tariffer, men der er ikke grundlag for at indarbejde en udtømmende liste over mulighederne herfor. De finder også, at forbedringer af energieffektiviteten i distributionsnettet bedst foretages af de enkelte netselskaber ud fra driftsøkonomiske principper.

Rockwool anfører, at der inden for alle forsyningsformer bør etableres en prisstruktur, som sikrer motivation til energibesparelser. Høje, faste tariffer er ikke motiverende.

Attesteringsordninger og energitjenester

DI støtter op om understøttelse af energitjenester og energiydelseskontrakter. Håndværksrådet finder, at det er vigtigt at attesteringsordninger og/eller kvalifikationsordninger udformes på en sådan måde, at de let tilgængelige og håndterbare, da sådanne ordninger typisk er meget omkostningskrævende for de berørte virksomheder. De anfører også, at optagelsen på listen over energitjenesteleverandører bør tage afsæt i objektive kriterier. TEKNIQ advarer mod, at der indføres krav om akkreditering, certificering eller lignende, idet sådanne krav vil medføre en væsentlig omkostning for den enkelte virksomhed, og de anbefaler, at branchen inddrages i udarbejdelse af lister over energitjenesteleverandører.

HMN Naturgas forudsætter, at naturgasdistributionsselskabernes indsats er omfattet således at selskabernes rådgivere kan blive attesteret efter de pågældende ordninger. DONG Energy er enig i, at certificeringsordninger for leverandører af energitjenester og energisyn kan være med til at sikre en endnu højere grad af teknisk kompetence og pålidelighed i det udførte arbejde.

Andre kommentarer

Dansk Energi finder at konverteringsfaktorerne for beregning af primær energi, herunder faktoren på 2,5 for el, bør tages ud af direktivet. En større andel af elproduktionen fra VE vil betyde at faktoren falder. Dansk Fjernvarme anfører, at primærenergifaktoren for fjernvarme højst bør være 0,8.

Energi- og Olieforum understreger, at det skal sikres, at bestemmelserne i artikel 11 ikke betyder, at olieraffinaderierne pålægges yderligere administrative byrder, som stiller dem dårligere i konkurrence med deres ikke europæiske konkurrenter.

HMN Naturgas kan tilslutte sig, at ejer/lejer problematikken bliver løst. Ejendomsforeningen Danmark støtter fuldt ud, at der bliver taget initiativ til, at det såkaldte paradoksproblem – det forhold, at en udlejer af en fast ejendom har et begrænset incitament til at udføre energibesparende foranstaltninger – skal løses. De anfører at den nuværende udformning af lejelovgivningen udgør en væsentlig barriere for at skabe rentabilitet ved energibesparende foranstaltninger. BAT-kartellet foreslår en forøgelse af Landsbyggefondens årlige ramme til støtte til energirenoveringer, og de beklager, at forslaget ikke indeholder konkrete tiltag til at løse ejer/lejer-problematikken. De nævner også, at der er et stort behov for videreuddannelse.

Dansk Transport og Logistik henviser til deres kommentarer til Kommissionens hvidbog om den fælles transportpolitik, og har ikke specifikke bemærkninger til forslaget.

Sagen blev behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 3. november 2011. Følgende bemærkninger blev fremført:

TEKNIQ henviste til det generelle høringssvar og påpegede, at det er uhensigtsmæssigt udelukkende at lade energiselskaberne få en energispareforpligtelse, da det forhindrer et åbent og transparent marked og dermed lige muligheder for alle aktører.

DI påpegede, at der kun skal være krav om etablering af kraftvarme og nyttiggørelse af overskudsvarme, hvis det er omkostningseffektivt for de enkelte virksomheder.

Dansk Energi støttede den danske holdning til energispareforpligtelsen for energiselskaber, da der bør være fokus på selve målet og ikke på, hvem der konkret skal gennemføre energibesparelserne. Desuden burde regeringen støtte en set-aside som led i direktivet, hvilket vil være i tråd med regeringens mål om en øgning af EU's mål om CO₂-reduktioner til 30 % i 2020. Det Økologiske Råd støttede synspunktet om at holde fokus på, at den rigtige tekst vedrørende energisparemålet for energiselskaberne skal ind i direktivet. Efterfølgende må man i en dansk sammenhæng se på, hvordan det bedst implementeres.

Greenpeace støttede regeringens holdning om, at evalueringen af direktivet fremrykkes til 2013 og mente, at ikrafttrædelsestidspunktet også burde fremrykkes for energirenovering af offentlige bygninger, tvungne energisyn for store virksomheder og udarbejdning af nationale varme- og køleplaner. Greenpeace støttede regeringens holdning om, at der ikke skulle være mulighed for energibesparelser handles mellem medlemslandene. I forhold til sammenhængen med ETS var problemet dog for stort til blot at blive overvåget, som foreslået af Kommissionen. I forhold til udbredelse af kraftvarme ønskede Greenpeace, at Regeringens mål om 100 % VE i 2050 blev reflekteret under dansk holdning i stedet for målet om uafhængighed af fossile brændstoffer, hvilket indbefatter A-kraft.

Sagen blev behandlet igen på Klima- Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 26. januar 2012. Følgende bemærkninger blev fremført:

Det Økologiske Råd fremhævede, at de generelt mente, at Danmark med fordel kunne fokusere på Kommissionens nylige forslag om set-aside ift ETS-systemet, for at hæve kvoteprisen og dermed incitamentet til blandt andet energieffektiviseringstiltag. Greenpeace og NOAH støttede op om dette.

Greenpeace fremhævede desuden, at det var oplagt, at staten gik forrest ved hjælp af bl.a. offentlige indkøb. Greenpeace henviste desuden til deres tidligere kommentarer.

Dansk Energi fremhævede, at der også ville være statsfinansielle konsekvenser ved det faldende provenu på kvoter.

9. Forhandlingssituationen

På nuværende tidspunkt foreligger der primært foreløbige overvejelser om andre landes holdninger til forslaget til direktiv om energieffektivisering. En række toneangivende medlemslande har fortsat undersøgelsesforbehold over for forslaget. Hvis ikke især de store medlemslande får fastlagt

positioner senest i januar/februar 2012, kan det blive vanskeligt at opnå en hurtig enighed om direktivet, hvilket Det Europæiske Råds konklusioner fra 9. december 2011 opfordrer til.

Drøftelserne af rådskonklusioner i forhold til Kommissionens plan om energieffektivisering, som blev vedtaget på rådsmødet (energi) den 10. juni 2011, afspejler dog, at selv om mange lande prioriterer energieffektivisering højt, så er der en generel skeptisk holdning over for nye detaljerede EU-krav.

I energiarbejdsgruppen er mange medlemslande skeptiske i forhold til kravene til den offentlige sektor, ligesom energispareforpligtelser for energiselskaberne møder modstand. Ligeledes har kravene til nye kraftværker, herunder om kraftvarme skal fremmes, mødt betydeligt modstand fra en række lande. Der er desuden betydelig usikkerhed i forhold til bestemmelsen om, at medlemslandene skal indmelde vejledende nationale mål til Kommissionen, og at Kommissionen på baggrund heraf skal vurdere om 20 pct.-målet i 2020 nås. Dette er imidlertid i overensstemmelse med beslutningerne i forbindelse med de nationale reformprogrammer i Europa 2020. Endelig melder samtlige medlemslande i energiarbejdsgruppen, at forhandlinger om at indføre fleksibilitet på de centrale artikler går i den rigtige retning. Det drejer sig særligt om artikel 4 'energirenovering af offentlige bygninger', artikel 5 'krav til offentlige indkøb', artikel 6 'indførelse af energispareforpligtelser for energiselskaberne' samt artikel 10 'om fremme af udnyttelse af kraftvarme og industriel overskudsvarme'. De ønskede ændringer kan betyde en svækkelse af effekten af de forskellige initiativer, men samtidig tilkendegiver en række medlemslande, at de ønsker at opretholde et højt ambitionsniveau.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen prioriterer energieffektivisering højt og finder, at det er vigtigt med fælles EU-rammer og initiativer på områder, hvor det kan fremme omkostningseffektive besparelser. På denne baggrund er regeringen generelt positiv over for Kommissionens forslag til direktiv om energieffektivisering. Det er dog vigtigt, at der fastholdes mulighed for fleksibel tilpasning til nationale forhold, hvor det er nødvendigt.

Det er vigtigt for regeringen, at direktivets initiativer lukker mankoen til EU's 20 pct. målsætning, hvilket ifølge Kommissionens seneste beregninger svarer til 368 mtoe i forhold til en baseline. Hvis ét initiativ i det nye forslag ikke leverer så meget, som Kommissionen forventer, bør der derfor som udgangspunkt strammes mere i forhold til andre initiativer eller indføres nye.

Danmark er enig i, at de nationale mål om energieffektivitet skal fastsættes som et absolut tal for det primære energiforbrug i 2020, som det allerede sker i en dansk sammenhæng. Regeringen noterer sig med tilfredshed, at Kommissionen fastholder bindende mål som en mulighed, hvis det viser sig, at man ikke kan nå det aggregerede EU mål om 20 % energieffektivisering. Der udestår dog en metodisk afklaring af, hvordan de bindende mål i givet fald skal udformes. Hvis Kommissionens evaluering af resultaterne skal have effekt frem til 2020, bør denne vurdering dog søges fremrykket fra 2014 til 2013 i tråd med konklusionerne fra Det Europæiske Råd og Rådet (Energi) hhv. 4. februar og 10. juni 2011.

Det er endvidere helt essentielt, at CO2-kvotemarkedet ikke undermineres af initiativerne i forslaget, og kvotemarkedet fortsat understøtter udviklingen af lav-emissionsteknologier. Danmark støtter derfor, at Kommissionen overvåger effekten på kvotesystemet – herunder at denne overvågning skal fortsætte efter første supplerende overvågningsrapport. Regeringen arbejder for, at EU unilateralt øger sit reduktionsmål for drivhusgasser fra 20 % til 30% i 2020 ifht 1990.

I forbindelse med reduktion af forbruget af fossile brændsler bør den offentlige sektor gå foran. Som led heri bør energiforbruget i de offentlige bygninger reduceres gennem løbende energirenoveringer, men kravet om årlig renovering af 3 pct. af bygningsmassen kan ikke støttes i den form, det er formuleret i Kommissionens forslag. Danmark kan dog støtte tilsvarende bindende nationale mål i perioden frem mod 2020 forudsat to forhold. For det første, at målene ikke er mere vidtgående, end hvad der kan gennemføres i takt med den løbende renovering mhp. at sikre, at rentabiliteten er så høj som mulig og for det andet, at det enkelte land ved udmøntningen af målene kan tage højde for den hidtidige indsats og allerede eksisterende nationale tiltag, herunder at det er muligt at medregne energibesparelser i hele bygningsmassen, og at der sikres fleksibilitet til at nå målet over en årrække, ligesom det er tilfældet med 3 % målet.

Det er derfor centralt, at der bliver mulighed for, at medlemslandene kan vælge en alternativ model. Den alternative model skal kunne rumme en model i overensstemmelse med den danske energistrategi, der forhandles på nuværende tidspunkt.

Danmark skal arbejde for at der alene skal fastsættes krav for de statslige bygninger. I forhold til kommunale og regionale bygninger skal medlemslandene arbejde for, at også de relevante myndigheder/organisationer foretager en tilsvarende indsats. Den almene boligsektor skal ikke være omfattet af direktivets krav, men også her skal medlemslandene fremme en ambitiøs indsats.

Danmark støtter krav til at inkludere energieffektiviseringsstandarder for produkter, bygninger og services i tråd med DER konklusionerne fra den 4. februar 2011, idet omkostningseffektiviteten heraf tages i betragtning af hensyn til den generelle økonomi. For statens vedkommende skal der i Danmark allerede i dag lægges vægt på energieffektivitet ved offentlige indkøb, og siden er der indgået aftaler med Kommunernes Landsforening og Danske Regioner om at kommunerne og regionerne frivilligt gennemfører tilsvarende krav. For bygninger vil en lavenergiklasse 2020, som lever op til kravet om et energiforbrug på næsten nul, blive indføjet i bygningsreglementet i løbet af 2011, og den vil herefter på frivillig basis kunne anvendes af de offentlige myndigheder. Derudover skal det undersøges, om der tillige kan lægges vægt på energieffektivitet, når det offentlige køber nye biler og transportydelser.

Danmark har gode erfaringer med energispareforpligtelser for energiselskaberne, der herigennem yder bistand til den konkrete realisering af energibesparelser. Samtidig sikres der en stabil finansiering af indsatsen. Danmark støtter derfor forslaget om, at alle lande indfører forpligtelser for energiselskaberne. De nuværende ordninger med energispareforpligtelser er meget forskellige. Bl.a. er metoderne til opgørelse af besparelserne forskellige. Der er derfor ikke på nuværende tidspunkt grundlag for en harmonisering med mulighed for handel af energibesparelser mellem medlemslandene, og det er centralt, at Kommissionen ikke får mulighed for at fastsætte regler herom gennem en delegeret retsakt. Samtidig lægger regeringen vægt på, at energiselskabernes energibesparelser, som betales af forbrugerne, opnås i Danmark og dermed kommer danske forbrugere og virksomheder til gavn. Kun derved medvirker de til opfyldelsen af de danske energipolitiske målsætninger, herunder reduktion af forbruget af fossile brændsler.

Kravene om tvungne energisyn for større virksomheder bør erstattes af mere fleksible ordninger til at fremme energieffektiviseringer, evt. i form af indførelse af energiledelse, med henblik på ikke at pålægge erhvervslivet uforholdsmæssigt store omkostninger.

I forhold til kravene om måling af energiforbrug og informative regninger lægger regeringen vægt på, at der ikke med dette direktiv bliver stillet nye krav om indførelse af intelligente målere og om afregning, som ikke er omkostningseffektivt. En række af kravene bl.a. om månedlige afregninger

baseret på faktisk forbrug kan reelt kun opfyldes, hvis der er installeret intelligente målere, og selv om sådanne findes, vurderes kravene ikke at være omkostningseffektive, da det kun i meget beskedent omfang vil medføre energibesparelser.

Forslagene om fremme af fjernvarmeudbygning i områder, hvor der er en stor varmetæthed, og om øget udnyttelse af overskudsvarme fra elproduktion (kraftvarme) er grundlæggende fornuftige, og afspejler den udvikling, der har været i Danmark i de sidste 30 år. Regeringen støtter derfor, at planlægningsystemer som fremmer energieffektiv fjernvarmeproduktion og fjernvarmedistribution - baseret på samfundsøkonomiske kriterier - udbredes i EU gennem udarbejdelse af de foreslåede nationale planer. Det bør sikres, at planerne understøtter langsigtede 2050-mål i EU om omstilling til en low carbon økonomi og et energisystem, der er uafhængigt af fossile brændsler og i langt højere grad er baseret på vedvarende energi. Som led heri bør planerne også inddrage energibesparelser i bygningerne. I hvor høj grad kraftvarme eller overskudsvarme skal nyttiggøres bør også baseres på samfundsøkonomiske analyser (cost-benefit analyser), og det skal sammentænkes med andre energieffektive teknologier så som varmepumper og med VE-udbygningen.

Regeringen finder, at det er fornuftigt, at den økonomiske regulering af netselskaberne også inddrager effektiv drift af nettene. Danmark ser dog ikke noget behov for udarbejdelse af planer for effektivisering af el- og gasnettet. Der kunne i stedet stilles krav om energieffektivisering i forbindelse med nyanlæg af net. For så vidt angår fjernvarme og fjernkøling er det fornuftigt at lave en planlægning, men det må være op til de enkelte lande selv at strukturere, hvordan planlægningen skal foregå. Bestemmelser som sigter på minimering af transport af elektricitet vurderes ikke at hænge sammen med ønsket om at foretage væsentlige udbygninger af det europæiske transmissionsnet, herunder Danmarks rolle som fremme af VE og udveksling, mellem det vandkraft-baserede Skandinavien og det vind- /fossil-baserede Nordeuropa, hvilket giver store samfundsøkonomiske gevinster for de involverede lande. Danmark kan støtte, at CHP-anlæg får en lovfæstet ret til at tilbyde balanceringsydelser.

Regeringen er enig i, at der er behov for opkvalificering af de forskellige aktører i forbindelse med realisering af energibesparelser og for at fremme anvendelsen af Energy Service Companies (ESCOs) i forhold til den offentlige sektor og større forbrugere. Reglerne bør dog give mulighed for at tilpasse kravene til de nationale behov.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. november 2011 til orientering forud for rådsmøde (energi) den 24. november 2011.

2. Forslag til forordning om energiinfrastruktur

KOM(2011) 658 final.

Nyt notat.

1. Resumé

Kommissionen offentliggjorde den 19. oktober 2011 sit forslag til forordning om Energiinfrastruktur. Forslaget lægger op til retningslinjer for prioritering og gennemførelse af energiinfrastrukturprojekter af fælles europæisk interesse. Forslaget vil strømline godkendelsesprocedurer i medlemslandene for at reducere sagsbehandlingstiden for projekter af fælles interesse samt at øge offentlighedens involvering og accept af vigtigheden af sådanne projekter. Forslaget indeholder procedure for kontakt mellem medlemsstater vedrørende sådanne projekter, og omfatter videre udvælgelsesprocedurer for en strategisk liste over projekter af fælles europæisk interesse. Samtidig ophæves eksisterende forordning om retningslinjer for de transeuropæiske net på energiområdet (TEN-E-program). Eventuel medfinansiering til visse projekter vil blive reguleret i et separat instrument, som er fremsat samtidig med energiinfrastrukturforslaget. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 171 og 194. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Medlemslandene afgav deres første umiddelbare kommentarer til forslaget på energigruppemøde den 7. december 2011. Der er nogen reservation, særligt omkring afgivelse af suverænitet i godkendelsesprocessen.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (energi) med henblik på en orienterende debat.

2. Baggrund

Baggrunden for Kommissionens forslag er, at der er behov for en større intensiv indsats for at modernisere og udvide den europæiske energiinfrastruktur og for at sammenbinde netværk over grænser for at møde de fælles målsætninger for CO₂-reduktion og vedvarende energi samt bidrage til forsyningssikkerhed og effektive energimarkeder.

3. Formål og indhold

Kommissionens forslag til forordning lægger op til fælles retningslinjer for udbygning af europæisk energiinfrastruktur, og til at Europa-kommissionen i perioden 2014-2020 kan yde økonomisk støtte til visse energiprojekter af fælles europæisk interesse.

Forslaget giver prioritet til 12 strategiske trans-europæiske energiinfrastrukturkorridorer og områder, idet der etableres en strategisk liste over projekter inden for el, gas, olie og CO₂ (lagring) af fælles europæisk interesse. I den sammenhæng foreslås etablering af en udvælgelsesproces baseret på regionale ekspertgrupper og en rådgivende rolle for Agenturet for Energiregulatorernes Samarbejde (ACER), hvor en europæisk liste over projekter af fælles interesse opdateres hvert andet år, og hvor den endelige beslutning om projekter tages af Kommissionen. Ekspertgrupperne og ACER skal overvåge og evaluere implementeringen af projekterne. Kommissionen kan udnævne koordinatorer til at bistå projekter med vanskeligheder.

Forslaget etablerer et regime for godkendelse af projekter af fælles interesse. Det indebærer blandt andet udpegning af en national kompetent myndighed, der skal koordinere og overse godkendelsesprocessen, sætte minimumsstandarder for gennemsigtighed og inddragelse af offentligheden samt fastsætte maksimal sagsbehandlingstid på 3 år. Forslaget indeholder også bestemmelser som under særlige omstændigheder kan tillade projekter af fælles europæisk interesse

at blive gennemført af grunde som vitale hensyn til offentlighedsinteresser selv om de berører habitat- og naturinteresser.

Forslaget indeholder en metode og en proces for udarbejdelse af harmoniserede cost-benefit analyser for sådanne projekter. På grundlag heraf gives nationale myndigheder og ACER ansvaret for at allokere omkostninger for grænseoverskridende projekter i overensstemmelse med de involverede medlemslandes fordele ved projektet. Nationale myndigheder pålægges også at yde passende incitamentter gennem tariffen for gennemførelse af sådanne projekter såfremt de af gode grunde står over for højere risici.

Endelig afgør forslaget betingelser for, at visse projekter af fælles interesse ville kunne opnå finansiel bistand under Connecting Europe Faciliteten (fremsat som separat instrument).

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Det er ikke besluttet endnu, hvornår Europa-Parlamentet sigter på at afgive sin udtalelse.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen argumenterer i forslaget for at energiinfrastruktur har trans-europæisk eller i alle tilfælde grænseoverskridende natur eller konsekvenser. Medlemslandenes reguleringer er ikke indrettet på grænseoverskridende projekter og individuelle nationale administrationer har ikke kompetence til at beskæftige sig med sådanne projekter i deres helhed. Ud fra et økonomisk perspektiv kan udvikling af energinetværk bedst opnås når det planlægges ud fra et europæisk perspektiv, som omfatter såvel EU som medlemslandenes aktiviteter med respekt for begges respektive kompetencer. Således mener Kommissionen, at nærhedsprincippet er respekteret.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, idet den nødvendige og væsentlige udbygning af grænseoverskridende energiinfrastruktur ikke kan gennemføres alene ved initiativer på medlemsstatsniveau, men kræver samordning på fællesskabsniveau. Samtidig bør der ikke ændres afgørende ved medlemslandenes kompetence vedrørende godkendelse af placering mv. af energiinfrastrukturprojekter.

6. Gældende dansk ret

De omhandlede emner er i dag i hovedsagen reguleret i Planloven, Elforsyningsloven, lov om energinet.dk, lov om naturgasforsyning og Kontinentalsokkeloven.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget kan medføre tilpasning af dansk lovgivning.

Forslaget har ingen statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser. Et separat instrument i Connecting Europe Facility-pakken til finansiering af visse projekter har konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget skønnes ikke at medføre nævneværdige administrative konsekvenser for erhvervslivet.

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget er sendt i høring hos en bred kreds. Høringsfristen var fastsat til den 7. november 2011. Forslaget har været i høring hos en bred kreds.

Der er modtaget høringsvar fra 7 eksterne høringssvar: Advokatrådet (ingen kommentarer), CO Industri (CO), Dansk Energi (DE), Dansk Industri (DI), Energinet.dk (ENDK), Miljøbevægelsen NOAH (NOAH), Verdensnaturfonden (WWF) og Vindmølleindustrien (VIND).

Høringsvarene fra organisationerne er i det følgende resumeret efter emner.

Generelt

CO-industri tilslutter sig fuldt ud udkastet, som lægger op til en modernisering og udvidelse af den europæiske energiinfrastruktur. I takt med at EU, herunder Danmark, skal satse mere ambitiøst på vedvarende energi, bliver det afgørende at energiinfrastrukturen udvides, så det mest optimale energieffektivitet i EU kan optimeres.

DE hilser Kommissionens forslag til forordning velkommen. DE er enig i, at der er behov for massive investeringer til at modernisere og udvikle den europæiske energiinfrastruktur for at sikre et velfungerende europæisk energimarked med konkurrence, høj forsyningssikkerhed og integrering af vedvarende energi.

DI er grundlæggende positiv over for udkastet. DI finder det nødvendigt og godt, at EU sætter fokus på den strategiske betydning af grænseoverskridende energiinfrastruktur. DI fremhæver, at en udbygning af den grænseoverskridende energiinfrastruktur er en forudsætning for at skabe et reelt indre marked for energi. Et reelt indre marked for energi er en grundforudsætning for at kunne sikre en omkostningseffektiv omstilling af det europæiske energisystem til at være baseret på en langt højere andel af vedvarende energikilder samt opretholde forsyningssikkerheden under denne omstilling.

ENDK betragter overordnet set den nye retsakt på energiinfrastrukturuområdet, som en god opfølgning på sidste års infrastrukturpakke. Retsakten indeholder væsentlige elementer af ENDK's prioriteter på infrastrukturuområdet. Dette gælder særligt det store fokus på samfundsøkonomiske kriterier for udvælgelsen af projekter med primært grænseoverskridende fordele samt planlægningen af energiinfrastruktur baseret på regionale analyser.

VIND ser meget positivt på EU's retsakt om energiinfrastruktur, idet det er essentielt at samarbejdet mellem medlemslandene øges og procestiden for godkendelse af infrastrukturprojekter reduceres markant. VIND er enig i, at der i relation til udbygningen af infrastrukturen er behov for fokus på planlægnings- og godkendelsesprocesserne, tilpasning af reguleringen, då det bliver nemmere at gennemføre projekter, der involverer flere medlemslande, samt sikring af det finansielle grundlag for projekterne fx via Connecting Europe Facility. VIND vil, med henblik på styrkelsen af det europæiske elmarked og høj andel af vedvarende energi, herunder vindkraft, opfordre den danske regering til at arbejde for:

- Etableringen af et offshoregrid i Nordsøen, som skal binde Nordsølandene sammen med et stort eltransmissionsnet. Offshoregrid'et skal endvidere have koblet havvindkraftværker direkte på transmissionsnettet.
- I relation til planlægningsarbejdet af offshoregrid i Nordsøen, at inddrage aspektet om, at den danske del af Nordsøen har de mest omkostningseffektive sites til udbygning af havvindkraft i Nordsøen.
- Forbedring af de nuværende flaskehalse i eltransmissionen fra hele det nordlige Tyskland og sydpå til de store forbrugscentre i det centrale Europa.

WWF finder det afgørende for såvel EU's forsyningssikkerhed og opfyldelsen af EU's klima- og energimål, at infrastrukturen i Europa opgraderes, så den nødvendige integration af vedvarende energi frem mod 2050 muliggøres. Det vil have stor betydning såvel for de danske ambitioner om 100 % vedvarende energi som for den grønne omlægning, der skal ske i resten af Europa. WWF

finder det positivt, at der lægges op til, at en af prioriteterne af fælles europæisk interesse er etableringen af et offshore-elnet i Nordsøen, der skal bane vejen for fremtidige offshore vindparker. Det er også positivt, at smart grid er et af de prioriterede tematiske områder.

Godkendelsesprocedurer

DE finder det positivt, at forordningen introducerer nye rammer for hurtig og smidig godkendelse og etablering af transmissionsforbindelser, som effektivt kan nedbringe de ofte langsommelige og ukoordinerede godkendelsesprocesser, som finder sted i Europa. DE udtrykker håbe for, at den særlige tilladelsesprocedure (one-stop-shop) kan få en afsmittende positiv effekt på tilladelsesproceduren for øvrige projekter. DE opfordrer videre til, at forordningen kommer til at skabe klare retningslinjer for, hvilke EU-hensyn medlemsstaterne skal tage i forhold til godkendelse af udbygning på eget territorium, så den paneuropæiske tilgang til udbygningen ikke mistes på foranledning af nationale hensyn.

ENDK støtter, at der sættes fokus på myndighedstilladelser og koordinering mellem de nationale myndigheder, da problemer på dette område har forsinket infrastruktur projekter i dele af EU. Særligt når det gælder samspillet mellem myndigheder i 2 lande vil det være fremmede med en forenklet godkendelsesprocedure.

Udvælgelse af projekter af fælles interesse

DE er positive over for, at processen om udvælgelsen af forbindelser er adskilt fra processen om finansiering. DE finder det vigtigt at signalere, at kun projekter af "fælleseuropæisk interesse" kan modtage EU-støtte, men samtidig bakke op om, at de resterende udbygningsplaner også er vigtige og ikke må stagnere. DE finder det også væsentligt at sikre, at også forbindelser, der endnu ikke er på de systemansvarliges bruttoliste for udbygninger, kan komme i betragtning. DE opfordrer yderligere til, at der skabes klarere retningslinjer for Kommissionens endelige beslutning om en "Union wide list". DE finder, der mangler retningslinjer for i hvilke tilfælde, Kommissionen kan tilsidesætte anbefalingerne og selv redigere listen.

DI fremfører, at processen til udvælgelse af "projekter af fælles interesse" fremstår meget ufleksibel, idet den tilsyneladende altovervejende er bundet op på ten-year network development plans (TYNDP). DI argumenterer, at der kan være projekter, som opfylder alle kriterier for at være af fælles interesse, men som af den ene eller anden årsag ikke er på den seneste TYNDP. Desuden kan der være projekter, som forventeligt kommer på den næste TYNDP, men dermed også forsinkes indtil næste TYNDP udarbejdes. Dette er ikke hensigtsmæssigt, givet projekterne opfylder kriterierne af fælles interesse. Der bør derfor være en mulighed for at få dispensation eller lignende til projekter af fælles interesse i den periode, der ligger mellem to TYNDP'er. DI opfordrer til, at kriterierne for projekter af fælles interesse (artikel 4) enten direkte eller indirekte bør henvise til European Energy Programme for Recovery (EEPR) for at sikre sammenhæng til de infrastrukturprojekter, der under EEPR er udpeget til at bidrage til at nå vigtige EU-energi- og klimapolitiske målsætninger.

ENDK noterer sig, at EU Kommissionen får den afgørende rolle i udvælgelse af projekter af fælles europæisk interesse. Projekterne vil fremgå af en særlig EU liste, der opdateres hvert andet år. Uagtet at listen laves på baggrund af indstillinger fra medlemslande, TSOer og andre vigtige beslutningstagere sker der en forflytning af "governance" (beslutningskompetence) fra medlemslandsniveau til EU niveau. ENDK mener imidlertid, at behovet for at skabe incitament til udvikling af vigtig infrastruktur berettiger EU Kommissionens forslag om særlige rettigheder og procedurer for udvalgte projekter. Dette gælder specielt projekter, hvor omkostninger fordeles skævt mellem to lande eller, hvor fordelene primært er regionale frem for nationale. ENDK støtter særligt, at de 10-årige netudviklingsplaner (TYNDP), der laves af de europæiske TSOer, er det afgørende udgangspunkt for indstillingen af projekter af fælles europæisk interesse. El- og

gastransmissionsprojekter skal være en del af den senest offentliggjorte TYNDP for at kunne blive indstillet til de regionale koordinationsgrupper og videre til optagelse på EU Kommissionens liste over projekter af fælles europæisk interesse. Kravet om TYNDP blev indført som en del af 3. liberaliseringspakke, og ENDK betragter det som et oplagt næste skridt, at EU Kommissionen nu gør TYNDP til det planlægningsmæssige grundlag, hvorudfra de vigtige europæiske projekter udpeges. Samtidig bliver betydningen af TYNDP i denne sammenhæng indirekte bindende, da projekter fjernes fra den særlige EU liste og dermed mister berettigelsen til støtte, hvis de ryger ud af TYNDP. Det store fokus på TYNDP og herunder den regionale planlægning kan bidrage til, at medlemsstaterne i højere grad orienterer sig mod grænseoverskridende infrastrukturforbindelser.

WWF finder ikke, at prioriteringen mellem vedvarende energi og fossile brændsler er så klar i forslaget, som EU's klimamål lægger op til. WWF finder, at det med fordel kan fremgå tydeligere, at projekter der fremmer vedvarende energi skal prioriteres højt. Samtidig bør det fremhæves, at gas primært betragtes som et overgangsbrændsel i overgangen til et energisystem baseret på vedvarende energi, og at nye gasledninger derfor skal vurderes i det lys. Desuden finder NOAH nye transnationale olieledninger og CCS-infrastrukturprojekter problematiske, da langsigtede investeringer heri arbejder imod målsætningerne om at omlægge energiforsyningen til vedvarende energi.

Omkostninger og Cost-benefit analyser

DE finder, at den paneuropæiske tilgang med europæisk samfundsøkonomi som beregnings- og udvælgelsesgrundlag er helt essentielt for at sikre, at de mest gavnlige transmissionsforbindelser prioriteres.

DI finder, at det er et nødvendigt skridt, at der sættes fokus på, hvordan omkostningerne skal fordeles mellem lande, der er med i grænseoverskridende projekter. Det vil formodentlig i praksis vise sig at være en vanskelig øvelse. Det er derfor meget vigtigt, at der udvikles transparente metoder til at vurdere, hvordan berørte lande påvirkes af givne allokeringsbeslutninger, og at der er en fælles forståelse af, hvordan dette gøres op. DI fremhæver videre, at udkastet til forordning lægger op til, at omkostningerne til investeringerne i energiinfrastrukturen altovervejende bæres af energiforbrugerne over nettatariffer og flaskehalsbetalinger. Der er tale om betydelige omkostninger. Det bør derfor mere eksplicit fremgå, at cost-benefit-analyser af projekter af fælles interesse i bred forstand skal tage højde for erhvervslivets konkurrenceevne – herunder særligt konsekvenserne for arbejdspladser og den energiforbrugende, konkurrenceudsatte industri. Ligeledes bør det eksplicit fremgå, at cost-benefit-analyserne skal adressere ændringer i konkurrenceevnen inden for EU mellem lande som følge af omkostnings-allokeringen (som går i tariffene) af specifikke projekter. Lande, der er længere fremme i skoene, får højere omkostninger, som skader de specifikke landes energiforbrugende industri.

I forhold til investeringer i energiinfrastruktur og Smart Grid bør det af forordningen fremgå, at investeringer i Smart Grid bør ske under en samfundsøkonomisk afvejning i forhold til investeringer i øget netkapacitet.

ENDK opfatter den finansielle del af de nye EU retsakter som et positivt forsøg på at adressere den aktuelle udfordring med udbygning af vigtig europæisk energiinfrastruktur. Dog må det stadig være førsteprioritet at arbejde for stabil og gennemsigtig national regulering på europæisk plan, der giver mulighed for et rimeligt afkast og en planlægning baseret på samfundsøkonomiske kriterier. Hermed sikres en mere ensartet incitamentsstruktur for investeringsbeslutninger på europæisk plan. ENDK understreger, at EU Kommissionen bør være opmærksom på ikke at erstatte behovet for vigtig ny regulering med en økonomisk støtteordning, der potentielt set kan accelerere kampen om støttemidler på europæisk plan. Dette betyder også, at det må være en forudsætning for tildeling af økonomisk støtte til infrastrukturprojekter (via CEF), at støttemidlerne ikke modregnes af nationale myndigheder i form af beskatning eller gennem skærpede krav til forrentningen af den foretagne

investering. ENDK anfører videre, at EU Kommissionen lægger op til, at ENTSOE og ENTSG¹ skal udvikle de metodiske værktøjer, der i sidste ende er med til at afgøre, hvornår et projekt er af europæisk interesse og hvornår det vurderes ikke at være kommercielt attraktivt - og dermed kan blive støtteberettiget. ENDK vurderer, at dette arbejde vil blive en stor udfordring for de europæiske TSOer, men er samtidig enig i EU Kommissionens tilgang og store fokus på TSOernes kompetencer som det grundlæggende fundament for planlægningen. ENDK finder det videre positivt, at cost-benefit analyse metoden danner grundlaget for bestemmelsen af omkostningsallokeringen ved grænseoverskridende investeringer. Hermed kan det sikres, at omkostninger i højere grad fordeles efter, hvor projekterne udgør de største fordele. ENDK noterer sig, at kommercielle investorer betragtes som mulige "project promoters", der ligesom TSOer, DSOer m.fl. kan søge om at få optaget et projekt på EU Kommissionens liste. Dette sker via en ansøgning til den regionale gruppe. I lyset af denne mulighed og det øgede handlerum for private/kommercielle aktører finder ENDK det særligt vigtigt, at retsaktens understreger, at et projekt skal være en del af den seneste TYNDP, for at det kan blive indstillet til at blive optaget på EU Kommissionens liste over projekter af europæisk interesse. ENDK finder, at det er helt afgørende at bevare dette udgangspunkt i TYNDP, da det er en garant for, at der ligger en regional samfundsøkonomisk analyse bag projektindstillingen. ENDK forventer, at netop dette udgangspunkt i TYNDP fremover kan skabe et forøget pres på TSOerne for at optage nye projekter i TYNDP. Der vil blive behov for transparens omkring både den nationale indmelding af projekter til de regionale investeringsplaner og selve TYNDP processen på ENTSO plan. ENDK noterer sig også, at et medlemsland skal godkende de investeringer der finder sted inden for grænserne af et medlemsland. ENDK bemærker yderligere, at ACER² kan sætte retningslinjerne for fordelingen af omkostningerne ved grænseoverskridende investeringer såfremt de regionale myndigheder ikke kan blive enige. Dette giver en ny stærk rolle til ACER og kan forhåbentlig reducere risikoen for, at langvarige forsinkelser af projekter pga. uenighed om omkostningsfordelingen kan undgås. En forudsætning for dette er dog, at ACER tildeles tilstrækkelige ressourcer til at opfylde den stigende mængde opgaver, som de tildeles.

Regulatorerne

DE vil gerne fremhæve, at de ser et behov for at sikre, at regulatorernes kompetencer er tilstrækkelige i forhold til deres rolle i de regionale arbejder samt tilstrækkelige i forhold til omkostningsallokering af forbindelser af fælles interesse.

De Regionale Grupper

DE finder ikke, at forordningen er så eksplicit om rolle- og ansvarsfordelingen for de Regionale Grupper. DE opfordrer derfor til, at rolle- og ansvarsfordelingen i disse grupper samt gruppernes egentlige mandat klarlægges yderligere, så arbejdet ikke i praksis kommer til at hvile på de systemansvarlige alene, men er et homogent samarbejde mellem systemansvarlige, regulatorer, myndigheder og projektiværksættere.

DI opfordrer til, at der i Annex III, i forhold til arbejdet i de regionale grupper, tilføjes et tekststykke, der lægger op til, at der i regi af hver gruppe er mulighed for at vurdere alternative transmissionsforbindelser, der ikke er omfattet af TYNDP'en.

ENDK betragter det som positivt, at TSOerne er med i de vigtige regionale grupper, der rangordner og indstiller projekter af europæisk interesse til EU Kommissionen. Denne gruppe af "stakeholders" er ifølge ENDK særligt vigtige, når det kommer til den samlede proces vedr. planlægning, godkendelser og investeringer i energiinfrastruktur i Europa. Derfor forventer ENDK, at de regionale grupper i høj grad kan være med til at sætte skub i den regionale europæiske planlægning.

---

¹ Sammenslutning af de europæiske systemoperatører for henholdsvis el og gas

² Agenturet for Samarbejde mellem Energimyndigheder

Dækning af infrastruktur til olie og CO2 samt elmotorveje

CO-industri glæder sig over, at Carbon Capture and Storage (CCS) nævnes i relation til dette udkast. CO-industri ser CCS som en god teknologi, som led i at reducere EU's samlede CO2-udslip. En teknologi som også Danmark bør satse på ift. at reducerer sit CO2-udspil.

NOAH anfører, at den danske regering bør arbejde for, at oliekorridorer, elmotorveje og grænseoverskridende kuldioxidnet fjernes fra forordningen. NOAH argumenterer, at det at kunne demonstrere, hvordan et velfærdssamfund kan udvikles og samtidig omstille energiforsyningen til at være 100 % vedvarende og baseret på bæredygtige hjemlige ressourcer, vil være det fornemste bidrag et lille land som Danmark kan yde til løsningen af den aktuelle klimakrise. NOAH anfører videre at ambitionen i forslaget ikke handler om en hurtig lokal/national omstilling i EU's medlemslande med udgangspunkt i de lokale vedvarende energiresourcer, men er derimod en vision om et Europa som ét sammenhængende energisystem, hvor billig transport af energi over landegrænser og nord-syd via nye elmotorveje skal balancere en asymmetrisk udvikling i VE og mindske behovet for national/regional kapacitet for lagring og konvertering af el og varme. Et grundlæggende problem ved forslaget til forordning er, at der forudsættes en meget langsom omstilling, der er helt ude af proportion med det globale 2-graders drivhusgasbudget på i størrelsesordenen 830 Gt CO₂e fra nu og frem til 2050. NOAH finder det yderligere slående, at der i forslagets Bilag IV, der omhandler "regler og indikatorer vedrørende kriterier for projekter af fælles interesse", slet intet står om CO₂-net. Der gælder tilsyneladende ingen kriterier for at prioritere netop CO₂-net. Tilsvarende i Bilag V vedr. "cost-benefit-analyse for energisystemet som helhed" står der heller ingen krav til eller rammebetingelser for gennemførelse af en cost-benefitanalyse for et CO₂-nets og CCS' betydning for energisystemet som helhed. NOAH er imod visionen om EU som et samlet energisystem, hvor de enkelte lande ikke bliver selvforsynende med vedvarende energi og hvor elmotorveje udveksler a-kraft-el, CCS-kulkraft-el, solcelle-el fra syd og vind-el fra nord i et ikke-bæredygtigt europæisk energi-mix. NOAH er ikke imod regional udveksling af el over landegrænser, når spidssituationer kræver dette, men landene skal som udgangspunkt netto være selvforsynende og med 100 % vedvarende bæredygtig energi. NOAH mener, at den danske regering skal arbejde for, at europæiske elmotorveje fjernes fra forslagets bilag I og II. Sluttelig anfører NOAH at olie er snart fortid og pipelines for råolie fortjener efter NOAH's mening ikke særlig EU-støtte.

EU-2050-mål og allokering af midler

DE anfører, at med EU's mål om 80-95 % reduktioner i drivhusgasemissionerne i 2050 bør indpasning af VE-kapacitet til havs og sammenkoblingen af det europæiske el-transmissionsnet være en hel central karakter. Investeringshorisonten for energiinfrastruktur er af en længde, som gør, at de investeringer markedet foretager nu, er afgørende for opfyldelsen af 2050-målene.

DI finder det meget positivt, at der rent økonomisk med Connecting Europe Facility, som er en del af udspillet, sker en markant opprioritering af energiinfrastrukturen (i forhold til den hidtidige TEN-E).

WWF anfører, at Kommissionens samlede nye infrastrukturpakke ikke i tilstrækkelig grad afspejler Europas langsigtede klimamål om en 80-95 % reduktion af drivhus-gasserne i 2050. Et klarere fokus på 2050-målet vil tydeliggøre, i hvilken retning de nødvendige investeringer skal gå. Det gælder i prioriteringen imellem udbygning af de forskellige transnationale el-, gas- og olieledninger. Men det gælder også i prioritering af EU-midler til henholdsvis energi- og transportinfrastruktur, hvor der i den samtidigt udsendte finansielle retsakt *Connecting Europe Facility* lægges op til at allokeres langt flere midler til transportinfrastruktur. Dette selv om en omfattende udbygning af vejinfrastrukturen strider direkte imod målet om at reducere drivhusgasudledningerne betragteligt og samtidig udgør en trussel mod biodiversitet og naturinteresser. WWF opfordrer til at arbejde for,

at der – bl.a. med en klar reference til EU's reduktionsmål for 2050 – tydeligere lægges op til, at infrastrukturprojekter, der understøtter en grøn omlægning af energisystemet, skal prioriteres højere, samt for at der skabes en bedre balance i prioriteringen af EU's budgetmidler til udviklingen af hhv. energi- og transportinfrastruktur.

Høring af interessenter

DI anfører, at forordningen lægger op til en procedure for offentlig høring, hvoraf det eksplicit bør fremgå, dels at der skal ske formel skriftlig høring af relevante interessenter, dels at industrien og dens organisationer er blandt relevante interessenter. Specifikt i forhold til arbejdet i de regionale grupper, skal der opfordres til, at der skabes en mere fast procedure for de høringer, der skal finde sted og herunder muligheden for at vurdere alternative transmissionsforbindelser, der ikke er omfattet af TYNDP'en.

ENDK fremhæver, at det er positivt, at der er stor fokus på transparens og tidlig offentlig involvering for at sikre offentlig accept af energiinfrastrukturprojekter, hvilket er i tråd med erfaringerne i ENDK. Dette vil især blive vigtigt, når beslutningerne i højere grad flyttes til EU-niveau.

Sagen blev behandlet i Klima- og Energipolitisk Specialudvalg den 3. november 2011. Følgende bemærkninger blev fremført:

NOAH påpeger, at formuleringen omkring ”grønne elementer” bør være mere fokuseret, idet formuleringen alene er for svag. NOAH mener desuden, at forslagets inddragelse af olie, elmotorveje og CO2 oplagring er udtryk for forkert prioritering. I et fossilfrit samfund er olie og CO2 oplagring overflødig, Elmotorveje kan mod intentionerne styrke kul og atomkraft som bærende energigrundlag og derved undergrave VE og 100% fossilfrihed.

Dansk Naturfredningsforening spurgte til forslagets pkt 3. om habitat- og naturinteresser er en henvisning til Habitatsdirektivet (art. 6, stk. 4)

Det Økologiske Råd tilslutter sig synpunkterne omkring Olie og CO2 fremført af NOAH. Gas bør kun ses som en midlertidig løsning. Eludbygningen er positiv så længe fokus er på fossilfrihed. I den sammenhæng mener ØR generelt, at forslaget mangler en tydeligere henvisning til 2050 mål.

Dansk Energi påpeger, at investeringshorisonten for energiinfrastruktur bør tage udgangspunkt i 2050. Dansk Energi påpeger desuden, at også projekter uden for det ti-årige planlægningsprogram (TYNDP) bør kunne inddrages. Samtidig er det vigtigt, at det er de helt overordnede samfundsmæssige økonomiske hensyn, driver beslutningen, også udover TSO'erne. Balancen mellem bureaukrati og transparens skal afvejes, idet Skandinavien måske er eksempel på ubureaukratisk tilgang, men ikke på transparens. Bureaukrati er således nødvendigt for at sikre transparens. Dansk Energi påpeger afslutningsvis, at DK bør arbejde for flere penge til energi uagtet, at der samlet set er risiko for at det samlede uagtet, at der samlet set er risiko for, at det samlede beløb til alle tre sektorer bliver skåret i forhandlingerne.

Greenpeace støtter holdningerne fremført af Det Økologiske Råd omkring for stor fokus på carbonbaseret (gas, olie og CCS) infrastruktur og understreger 2050 og reduktionen af GHG som det styrende mål.

WWF støtter Det Økologiske Råd mht. olie og CO2 og Dansk Energi i forhold til at få flere penge til energiinfrastruktur.

Sagen blev behandlet i Klima,- Energi, og Bygningspolitisk Specialudvalg den 26. januar 2012. Følgende bemærkninger blev fremført:

Greenpeace anførte at inklusionen af CCS i infrastrukturforslaget står i kontrast til VE-mål, og også regeringens mål om først at tage stilling til CCS i 2020. Derfor bør CCS ikke kunne modtage finansiel støtte. Det vides endvidere ikke endnu, om CCS bliver kommercielt bæredygtigt, hvorfor det under alle omstændigheder er for tidligt at investere i CCS. Understregede vigtigheden af fokus på 2050 reduktionsmål.

NOAH anførte, at det var uklart, at Regeringen anfører det som positivt at blive transitland, når transport over lange afstande på generelt plan bør minimeres.

Det Økologiske Råd påpegede, at der tilsyneladende var et problem i transmissionen af el i Tyskland. Tyskland er ét prisområde, men der er flaskehalse i Nord-Syd retning.

Dansk Energi støttede DØR i, at der er flaskehalsproblemer i Tyskland, og at det går ud over kapacitetsudvekslingen mellem DK og DE. Derfor meget vigtigt, at PCI-projekter også kan udpeges uden for TYNDP-regi.

9. Forhandlingssituation

Under drøftelser inden fremsættelsen af selve forslaget understregede en række lande, hvor følsomt spørgsmålet om godkendelsesprocedurer er. Flere medlemslande har udtrykt en vis bekymring mht. finansiering. Set i lyset af behovet for fiskal konsolidering finder disse lande det nødvendigt at begrænse antallet af projekter, der kan gøre sig berettiget til EU-finansiering.

Visse medlemslande støtter en moderniseret energiinfrastruktur, men savner forslag til forbedring af rammebetingelserne med henblik på styrkelse af virksomheders investeringslyst. Man finder det regionale fokus i forslaget positivt, men understreger nødvendigheden af at benytte eksisterende regionale samarbejdsfora for at undgå overlappende foranstaltninger. Samtidig bør udvælgelsen ske på et ensartet grundlag, og medlemslandene bør være aktivt involveret i udvælgelsesprocessen, ligesom den endelige afgørelse ikke bør ligge hos regulatorerne.

I forbindelse med godkendelsesprocedurer mener en række medlemslande, at godkendelse af energiinfrastruktur er et nationalt anliggende, og at forslaget ikke er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Endvidere har en række medlemslande meddelt, at tidsfristen for strømligning af godkendelsesprocedure er for snæver. Endelig har en række medlemslande påpeget problemstillinger i relation til at sikre overholdelse af EU-krav om miljøbeskyttelse (VVM, Habitat og fuglebeskyttelse) i forbindelse med forslag om nationale 'ons-stop-shops'.

10. Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark ser positivt på, at der nu lægges op til at prioritere de europæiske el- og gasinfrastrukturprojekter af hensyn til Europas energiforsyningsikkerhed, velfungerende energimarkeder og indpasning af vedvarende energi.

I udvælgelsen af projekter indgår en række kriterier, som er i god overensstemmelse med dansk energipolitik. Overordnet set forekommer forslaget at være administrativt tungt, herunder med en lang række rapporteringsforpligtelser for medlemslandene, hvoraf flere forekommer unødvendige.

I de skandinaviske lande er der en lang tradition for ubureaukratisk samarbejde mellem landene, ligesom der er en lang erfaring med udvikling af det nordiske elmarked. Erfaringer herfra vil Danmark bruge i forbindelse med de kommende forhandlinger om forslaget.

Fra dansk side vil der blive peget på, at det vil være ønskeligt, hvis der i højere grad lægges vægt på prioriteringer af såkaldt grønne elementer som f.eks. vedvarende energi, der bidrager til opfyldelsen af 2020-målene.

Det er endvidere holdningen, at investeringer i energiinfrastruktur som udgangspunkt skal være drevet af markedet. Danmark er dog opmærksom på, at der kan være et begrænset antal projekter af strategisk regionalpolitisk interesse, særligt af hensyn til integration af vedvarende energi og forsyningsikkerheden, som har behov for støtte.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 18. november 2011 til orientering forud for rådsmøde (energi) den 24. november 2011.

3. Europa 2020-Strategien

1. Baggrund

På baggrund af Kommissionens meddelelse af 12. maj 2010 (KOM (2010) 250) har Rådet vedtaget bl.a. at introducere et "Europæisk semester", som indebærer en årlig cyklus med afrapportering af stabilitets- og konvergensprogrammerne samt de nationale reformprogrammer i løbet af forårssemesteret. Heri indgår de nationale programmer for opnåelsen af de såkaldte "headline targets", herunder målet om 20 % energieffektiviseringsforbedring, 20 % vedvarende energi og 20 % reduktion af drivhusgasudledningerne i 2020. Det Europæiske Semester indebærer samtidig, at de berørte rådsformationer i løbet af foråret tager en drøftelse af de nationale programmer på grundlag af Kommissionens vurdering.

2. Formål og indhold

Formandskabet har indikeret, at der under dette dagsordenspunkt vil blive gennemført en generel policy debat med henblik på at præcisere energipolitikens bidrag til Europa 2020 Strategiens målsætninger om vækst og beskæftigelse. Der foreligger ikke noget dokument til punktet endnu.

3. Europa-Parlamentets udtalelse

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

4. Nærhedsprincippet

Ikke relevant.

5. Gældende dansk ret

Ikke relevant.

6. Konsekvenser

Ikke relevant.

7. Høring

Sagen blev taget op på Klima-, Energi- og Bygningspolitisk Specialudvalg den 26. januar 2012. Følgende bemærkninger blev fremført:

Danish Operators bemærker, at regeringen skal holde det overordnede hensyn til forsyningssikkerhed for øje, og at olieindustrien i transitionsfasen frem mod fossil uafhængighed er en vigtig spiller, der er med til at skabe vækst og jobs i Europa.

Greenpeace bemærker, at det er korrekt, at olien spiller en rolle fortsat, men for at nå 2-graders målsætningen, er det kun 1/4 af de kendte oliereserver, der kan udnyttes. Dette bør de danske aktører i branchen anerkende.

WWF bemærker, at drøftelserne om Europa 2020-strategiens energi- og klimakomponenter bør sammenkædes til de flerårige finansielle perspektiver (MFF), og de greeningskomponenter, der ligger heri, og som kan give et meget væsentligt skub til vækst i Europa.

8. Forhandlingsituationen

Sagen har ikke været drøftet endnu.

9. Regeringens generelle holdning

Regeringen ser positivt på formandskabets forslag om en policy debat om energipolitikens bidrag til vækst og beskæftigelse. Regeringen finder, at en ambitiøs energipolitik, der sigter på at gøre EU uafhængig af fossile brændsler på længere sigt, vil kunne bidrage væsentligt til vækst og

beskæftigelse i EU. Et vigtigt element heri er Kommissionens energieffektivitetsdirektiv, som skal hjælpe til opnåelse af EU's mål om 20 % forbedret energieffektivitet i 2020. Opfølgningen på Kommissionens "Energikøreplanen 2050" forventes ligeledes at kunne yde et væsentligt bidrag.

10. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt for Folketingets Europaudvalg til orientering på mødet den 25. februar 2011.

4. Kommissionens beslutningsforslag om indførelse af en mekanisme for udveksling af oplysninger vedrørende mellemstatslige aftaler mellem medlemsstaterne og tredje lande på energiområdet.

KOM(2011) 540 endelig

Revideret notat

1. Resumé

Det Europæiske Råd konkluderede på sit møde den 4. februar 2011, at der er behov for en bedre koordinering om eksisterende og kommende mellemstatslige aftaler i forhold til tredjelande og mellem medlemsstaterne, der kan have indvirkning på det indre energimarkeds konkrete virkemåde eller funktion eller forsyningssikkerheden i EU. Formålet med forslaget er at etablere en detaljeret mekanisme, der kan sikre de nødvendige procedurer for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen om mellemstatslige aftaler. Forslaget indeholder bl.a. bestemmelser om notifikation af eksisterende og forventede aftaler på energiområdet til Kommissionen med henblik på tjek for overensstemmelse med EU- retten, og mulighed for Kommissionen til at deltage som observatør i forhandlinger om sådanne aftaler. Forslaget ledsager Kommissionens meddelelse om energiforsyningssikkerhed og internationalt samarbejde – ”EU’s energipolitik: Samarbejde med partnere uden for vores grænse” (KOM (2011) 539 endelig). Forslaget har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

2. Baggrund

De politiske og retlige rammer for EU’s energipolitik har ændret sig væsentligt med Lissabontraktatens energibestemmelser, jfr. artikel 194. For at sikre det indre energimarkeds funktionsmåde og forsyningssikkerheden i EU, opfordrede Det Europæiske Råd derfor på sit møde den 4. februar 2011 medlemsstaterne til at informere Kommissionen om alle eksisterende og kommende bilaterale energiaftaler med tredjelande, som Kommissionen efterfølgende kunne gøre tilgængelige for medlemslandene. Dette skulle være i en form, der sikrede beskyttelse af sensitive oplysninger, og ske fra den 1. januar 2012.

I takt med EU’s stigende afhængighed af importeret energi må medlemsstaterne og energiselskaberne i stigende grad indgå aftaler med energileverandører fra tredjelande. Disse aftaler kan være uforenelige med EU’s energilovgivning. Kommissionen er ikke bekendt med det nøjagtige antal af mellemstatslige aftaler, men skønner, at der eksisterer omkring 30 mellemstatslige aftaler mellem medlemsstaterne og tredjelande vedrørende olie og omkring 60 vedrørende gas. Med hensyn til aftaler omkring levering af elektricitet, skønnes det samlede antal at være lavere. Kommissionen nævner dog, at den manglende gennemsigtighed betyder, at der ikke kan foretages koordinering på EU-plan, og det kan være svært at vurdere, om aftalerne truer EU’s indre energimarkeds funktion og virkemåde.

Med beslutningsforslaget følger Kommissionen op på DER’s anbefalinger, der bl.a. skal medvirke til at sikre sammenhæng og konsekvens i EU’s eksterne energiforbindelser med vigtige producent-, transit- og forbrugerlande og forbedre de enkelte landes forhandlingsposition i forhold til tredjelande.

Forslaget blev modtaget den 16. september 2011.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er at etablere en mekanisme med detaljerede procedurer for udveksling af oplysninger mellem medlemsstaterne og Kommissionen om mellemstatslige aftaler, dvs. retligt bindende aftaler mellem medlemsstater og tredjelande. Dette skal ske med henblik på at lette samordningen på EU-niveau og for at sikre forsyningssikkerheden og EU's indre energimarked. Det skal også ske med henblik på at skabe retssikkerhed omkring de investeringsbeslutninger, som foretages.

Kommissionen foreslår i den forbindelse, at forslaget omfatter alle eksisterende, foreløbigt anvendte og nye mellemstatslige aftaler, der kan have indvirkning på det indre markeds funktion eller virkemåde eller på EU's forsyningssikkerhed. Afgørelsen vedrører alle aftaler, som har indflydelse på forsyningen med gas, olie eller elektricitet gennem faste energiinfrastrukturer (f.eks. rørledninger eller net) eller på de samlede mængder af energi, der importeres til EU.

For at opnå disse forhold indeholder afgørelsen følgende:

- En pligt for medlemsstaterne til at sende alle eksisterende og foreløbigt anvendte mellemstatslige aftaler til Kommissionen senest tre måneder efter afgørelsens ikrafttræden. Kommissionen skal desuden hurtigst muligt underrettes om medlemsstaternes eventuelle hensigt om at indlede forhandlinger om kommende mellemstatslige aftaler.
- Kommissionen skal på anmodning deltage som observatør i forhandlingerne, og kan, hvis den anmodes derom, give bistand i forbindelse med forhandlingerne.
- Kommissionen skal på eget initiativ senest fire uger efter, at forhandlingerne er afsluttet, eller efter anmodning fra den medlemsstat, som har forhandlet den mellemstatslige aftale, kunne vurdere, at aftalen er i overensstemmelse med EU-retten. Kommissionen vurderes ikke at have gjort indsigelse, hvis den inden for en periode på 4 måneder ikke har udtalt sig.
- Når den mellemstatslige aftale er ratificeret, skal den ratificerede tekst, herunder bilag m.m., sendes til Kommissionen, som vil stille oplysningerne til rådighed for medlemsstaterne via en database. Fortrolige oplysninger vil ikke blive viderebragt, men Kommissionen forventer at have adgang til dem.
- Kommissionen skal lette koordineringen mellem medlemsstaterne. Dette skal ske ved at undersøge udviklingen i mellemstatslige aftaler, påvise problemer og overveje passende foranstaltninger til at løse disse og medvirke til at udvikle standardbestemmelser for at sikre, at fremtidige aftaler er i overensstemmelse med EU-retten på energiområdet.
- Forslaget vil skulle revideres fire år efter dets ikrafttræden.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Sagen var på ITRE's dagsorden den 12. januar 2012. Ordføreren i Udvalget for Industri, Forskning og Energi, ITRE, afgav sit udkast til betænkning den 13. december 2011. Betækningsudkastet indeholder 19 ændringsforslag, hvoraf de fleste sigter på at præcisere og klargøre Kommissionens forslag. Navnlig bestemmelserne vedrørende Kommissionens ex ante-kontrol af mellemstatslige aftaler og de bestemmelser, der skal sikre at aftaler er i overensstemmelse med EU's *acquis*, foreslås strammet op.

5. Nærhedsprincippet

Kommissionen understreger vigtigheden af at sikre en samordning af mellemstatslige aftaler for at sikre forsyningssikkerhed og EU's indre energimarkeds konkrete virkemåde og funktion. Kommissionen påpeger, at det er vanskeligt for medlemsstaterne at sikre opfyldelsen af disse målsætninger, samtidig med medlemsstaterne mangler tilstrækkeligt med oplysninger til at kunne vurdere, hvilke konsekvenser deres aftaler har for forsyningssikkerheden i EU. Desuden giver de mellemstatslige aftaler heller ikke nødvendigvis tilstrækkelig sikkerhed for investorerne. Derfor er der ifølge Kommissionen brug for koordinering på EU-plan for at sikre gennemførelsen af EU's

regler og politikker og den kollektive forsyningssikkerhed i EU. Kommissionen nævner desuden, at proportionalitetsprincippet er overholdt, da en række undersøgte frivillige alternativer for informationsudveksling ikke sikrer en tilstrækkelig udveksling af informationer, der medvirker til at de politiske mål opfyldes.

Regeringen er enig i, at nærhedsprincippet er overholdt, idet den finder, at de enkelte landes sikring af opfyldelsen af målsætningerne om et fælles indre energimarked og energiforsyningsikkerhed på EU-niveau i forbindelse med indgåelse af mellemstatslige aftaler, i stigende grad er blevet vanskeliggjort i takt med integrationen af energimarkedene. Regeringen finder derfor, at en samordning af de mellemstatslige aftaler er berettiget og nødvendig.

6. Gældende dansk ret

Spørgsmålet om gældende dansk ret er ikke relevant.

7. Konsekvenser

Lovmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Statsfinansielle og samfundsøkonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle konsekvenser eller administrative konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at have konsekvenser for EU's budget.

Administrative konsekvenser

Forslaget vurderes ikke at medføre administrative byrder for erhvervslivet, da forslaget alene vedrører mellemstatslige aftaler. Den begrænsede administrative byrde for Kommissionen vurderes ikke at indebære ekstra omkostninger.

Beskyttelsesniveauet

En vedtagelse af meddelelsen vil ikke berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

8. Høring

Forslaget blev sendt i høring den 13. september 2011.

Der er indkommet høringssvar fra Advokatsamfundet, Arbejdstilsynet, Dansk Fjernvarme og TEKNIQ. Alle oplyser, at de ingen bemærkninger har til forslaget.

9. Forhandlingsituationen

Forslaget har været drøftet på arbejdsgruppeniveau med start den 12. september 2011. Forslaget er generelt blevet mødt med skepsis, og det har primært været de Østeuropæiske lande, der har givet opbakning til det. Reservationerne fra en række medlemslande drejer sig generelt om, at forslaget vurderes at gå længere end mandatet fra DER berettiger til. Navnlig har flere af de store lande i EU12-kredsen været afvisende for ex ante-kontrollen, diverse notifikationskrav og øget pligt til at inddrage Kommissionen.

Efter en første gennemlæsning og en række justeringer er disse elementer nu blødt væsentligt op. Kommissionen finder dette problematisk, da de finder, at formålet med forslaget nu risikerer at lide skade. Rådets position er nu i store træk følgende: Et flertal af medlemsstaterne stiller sig meget tøvende overfor bestemmelserne om udveksling af informationer ml. medlemsstaterne og Kommissionen om forhandlinger og indgåede aftaler, og et stort flertal afviser en obligatorisk ex ante-kontrol ved Kommissionen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er generelt positivt indstillet til Kommissionens forslag, som man finder kan medvirke til at sikre en bedre koordinering og informationsudveksling mellem EU og medlemsstaterne vedrørende indgåelse af mellemstatslige aftaler, som kan have indvirkning på det indre energimarked eller forsyningssikkerheden i EU. Forslaget kan samtidig medvirke til at sikre EU's forsyningssikkerhed og en generel transparens og dermed et mere velfungerende indre energimarked.

Dog finder regeringen, at den foreslåede mekanisme for informationsudveksling ikke bør have væsentlige administrative og økonomiske omkostninger og bør tilrettelægges på en fleksibel og lettilgængelig måde, der sikrer balance imellem behovet for transparens, fleksibilitet og manøvrerum for medlemslandene samt beskyttelse af følsomme virksomhedsoplysninger.

11. Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Udvalget har modtaget grund- og nærhedsnotat i sagen den 17. oktober, 2011.